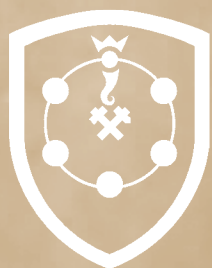

Mežica

Š U M C

Glasilo Občine Mežica
oktober 2011
XXVI. številka / IX. leto

3	VI SPRAŠUJETE - ŽUPAN ODGOVARJA
4	JAVNO ZBIRANJE PREDLOGOV ZA PODELITEV PRIZNANJ
4	LOKALNI ENERGETSKI KONCEPT
7	ZAKLJUČEK PROJEKTA KOCEROD
8	27. ULTRAMARATON - CELJE
8	JAVNO ZBIRANJE PREDLOGOV ZA PODELITEV PRIZNANJ
9	NOVOROJENČKI IN STAROSTNIKI
9	OBČINSKI SVETNIKI
12	ČEBELARSKO DRUŠTVO MEŽICA
15	POVHOV MLIN 2011
16	EKSPERIMENTALNA UMETNOST
17	OB TRESKI
20	PREDSTAVITEV KNJIGE OBLETNICA SAMOTEO
21	KNJIŽNICA MEŽICA
22	IKDM PERKMANDELICI
26	VRTEC MEŽICA
27	OSNOVNA ŠOLA MEŽICA
29	NAŠA ŽUPNIJA
30	OSLO
33	VOLINJAK
39	ZNANI MEŽIČAN: JAKOB HERMONKO
42	MEŽIČANI PO SVETU: MAJA VODEB
44	PROGRAM PRIREDITEV V ND MEŽICA

" ... v zadnjih letih je bilo odstranjenih kar nekaj dreves, ki so krasila naše mesto ... "

" ... načrtujemo drevored dolg približno 375 metrov, kjer bo zasajeno najmanj 75 novih dreves. "

Vi sprašujete, župan odgovarja

SPOŠTOVANI ŽUPAN, V ZADNJIH LETIH JE BILO ODSTRANJENIH KAR NEKAJ DREVES, KI SO KRA-SILA NAŠE MESTO. TUDI SEDAJ PRI OBNOVI DVORIŠČA PRI OSNOVNI ŠOLI SE ZGODBA NADA-LJUJE. MENIM, DA SE POVZROČA VELIKA ŠKODA IN DA BI BILO POTREBNO DREVEŠA ZAŠČITITI. ZA VAŠ ODGOVOR SE VAM ZAHVALJUJEM.

OBČANKA MEŽICE

Spoštovana občanka, MESTO MEŽICA JE ZELO PONOSNO NA SVOJO BOGATO PREPLETENOST STAVB IN URBANE ZASADI-TVE DREVES TAKO V OBLIKI OBCESTNIH DREVOREDov KOT TUDI PARKOV-NIH ZASADITEV VZDOLŽ GLAVNE CESTE IN SEVEDA ZASEBNIH PARKOVNIH OZIROMA DREVESNIH ZASADITEV.

Žal pa so skoraj vse te zasaditve (razen japonskih češenj od Zdravstvenega doma do Prežihove ulice) bile izvedene že v šestdesetih letih prejšnjega stoletja in v vmesnem času ni bilo ustreznih pomlajevanj oziroma redčenj obstoječih dreves. Še večjo škodo so v preteklosti povzročila obrezovanja posameznih dreves, izvedena s strani ljubiteljskih vedežev oziroma nepoznavalcev, katerih rezultat so invalidske oziroma amputirane krošnje ali pa celo popolno uničena drevesa, kot je zadnji primer lipe pri Hotelu.

Imamo srečo, da je v zadnjem letu to delo prevzel naš sokrajan gospod Štefan Erjavc, ki se zelo trudi, rezultati njegovega dobrega dela pa so že vidni.

Zaradi zavedanja zahtevnosti pri urejevanju nevestnosti iz preteklosti smo pri projektu urejevanja okolice osnovne šole vključili v projektiranje tudi krajinske arhitekta in arboriste (strokovnjake za drevesa). Prvi so skupaj z odgovornim arhitektom predvideli zasaditev dobrih 20 novih dreves na severni in južni strani

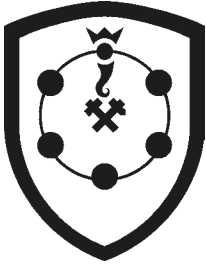
stavbe, arboristi pa so poskrbeli, da se je ulična linija dreves, ki so jo sestavljale japonske češnje in breze in ki je bila v popolnosti zanemarjena, ustrezno razredčila tako, da so se ohranila avtohtona drevesa prvotne zasaditve (japonske češnje), ostala pa so se odstranila.

V teku je tudi ureditev poteka glavne ceste skozi Mežico (od Senčne vasi pa do Polene), kjer se predvi-dejajo ureditve drevoredov na obeh straneh avtobusne postaje in vzdolž regionalne ceste skupaj z več kot 30 novimi drevesi. Ob urejanju ceste ob Meži od Doma upokojencev pa do križišča v Senčni vasi načrtujemo drevored dolg približno 375 metrov, kjer bo zasajeno najmanj 75 novih dreves.

Občina Mežica je v zaključni fazi priprave občinskega prostorskega načrta, katerega del je namenjen tudi vzdrževanju in pa posebej tudi novo-zasajevanju tako dreves kot grmovnic in urejevanju in načrto-vanju javnih zelenic. V želji po zavedanju in udejanjanju trajnostnega razvoja je predvidena vzpostavitev javnega registra tako občinskih dreves kot zasebnih dreves, katerih obseg na višini enega metra (merje-no ob deblu) znaša več kot 1,25 m oziroma pri specifičnih vrstah najmanj 0,60 m. Tako bi lahko lastniki (ne glede na to, ali so lastniki občani ali pa občina oziroma država ali njene inštitucije) katerokoli drevo znotraj stavbnih zemljišč Občine Mežica odstraniti le na podlagi ustrezne odločbe o poseku oziroma odstranitvi. Na ta način želimo zavarovati samovoljo v »zelenem« prostoru in potrditi usmeritev, da so drevesa okoli nas del javnega prostora in javne in kolektivne zavesti ter da je za njihovo rast in lego v prostoru potrebno veliko energije, vložka in časa. Z uspešno izvedbo vseh zgoraj navedenih aktivnosti verjamem, da bo Mežica še naprej ostala zelena.

Župan Dušan Krebel

Javno zbiranje predlogov za podelitev priznanj v Občini Mežica

Na podlagi 14., 15., 16., in 18. člena Odloka o grbu, zastavi, občinskem prazniku in priznanjih v Občini Mežica (Uradni list RS, št. 47/98) Občina Mežica razpisuje javno zbiranje predlogov za podelitev priznanj v Občini Mežica.

Zlati grb Občine Mežica podeljuje občinski svet občine najzaslužnejšim občanom, samostojnim podjetnikom, pravnim osebam, društvom in organizacijam, ki s svojim delom znatno prispevajo k razvoju kraja. Zlati grb Občine Mežica podeljuje občinski svet na predlog komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.

Za posebne zasluge lahko občina posameznikom, ki so s svojim delom in ustvarjalnostjo pomembno prispevali k ugledu kraja, podeli naziv »častni občan Občine Mežica«. Naziv častni občan lahko podeli tudi posameznikom, ki niso občani občine, in so bili rojeni na območju občine, ali so določen čas živeli na območju občine, ali so s svojim delovanjem in dosežki bistveno prispevali k ugledu kraja.

Naziv »častni občan Občine Mežica« podeli občinski svet na predlog komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.

Kandidate za priznanje zlati grb in častni občan Občine Mežica lahko predlagajo: občani, klubi, društva, športne organizacije, podjetja, javni zavodi ...

Predlog mora poleg osnovnih podatkov o kandidatu vsebovati podrobno utemeljitev in ustrezno dokumentacijo.

Predloge za podelitev priznanj v Občini Mežica pošljite v zaprti kuverti na naslov Občina Mežica, Trg svobode 1, Mežica s pripisom »javno zbiranje predlogov za podelitev priznanj v Občini Mežica« do 31. 10. 2011.

Priznanja za leto 2011 bodo podeljena na prireditvi v počastitev občinskega praznika, v decembru 2011. Vse dodatne informacije so na voljo na Občini Mežica, telefon 02 82 79 356.

Občina Mežica

Lokalni energetske koncept

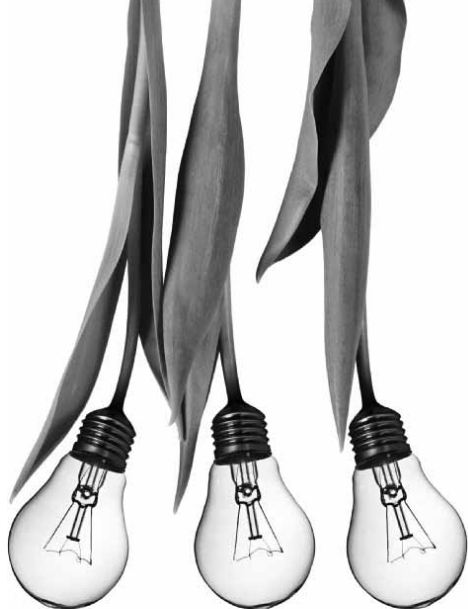
DRUŽBA KOT TUDI POSAMEZNIKI SMO ŽE KAR NEKAJ ČASA SOOČENI Z DEJSTVI, DA NAM PORABLJENA VSAKOVRSNA ENERGIJA POMENI VEDNO VEČJI STROŠEK, DA NJENA OSKRBA NI ZA VEDNO ZAGOTOVLJENA IN DA NAM NJENO POTRATNO TROŠENJE POVZROČA NEPOPRAVLJIVO ŠKODO V OKOLJU.

Našteta dejstva nas silijo v ukrepanje. Prične se pri vsakem posamezniku in nadaljuje do lokalnega in dalje vse do globalnega nivoja. V Občini Mežica smo pristopili k izdelavi Lokalnega energetskega koncepta (v nadaljevanju LEK), ki poenostavljeno pomeni analizo današnjega stanja

porabe in oskrbe z energijo v občini, predlog ukrepov za njeno racionalno in učinkovito rabo, zanesljivo in okolju prijazno oskrbo, vse s ciljem zmanjšanja porabe energije in obremenitve okolja. Sprejetje LEK-a pa ni enkratna aktivnost, temveč je skladno akcijskemu

načrtu ukrepov, ki je del LEK-a, konstantna aktivnost občine pri realizaciji sprejetih ukrepov in ocenjevanju doseganja zastavljenih ciljev.

Da občina čimprej sprejme LEK, pa je pomembno tudi z vidika zagotavljanja dostopa do različnih virov

nepovratnih sredstev, namenjenih za investicije v racionalno in učinkovito rabo energije. Občina Mežica, skupaj z več občinami Koroške regije, želi na razpisu Ministrstva za gospodarstvo pridobiti nepovratna sredstva za posodobitev obstoječih svetil javne razsvetljave. Posodobljena javna razsvetljava bo zagotavljala bistveno manjšo porabo energije ter ne bo vir svetlobnega onesnaževanja okolja. Eden od pogojev za uspešno konkuriranje na tem razpisu je tudi, da ima občina sprejeti LEK.

V nadaljevanju tega sestavka je obrazec, v njem vas sprašujemo po podatkih, ki so nujno potrebni za kvalitetno pripravo LEK-a. Vse lastnike stanovanj in stanovanjskih hiš vljudno prosimo, da izpolnijo navedeni obrazec in nam ga vrnejo v tajništvo občine. V kolikor boste naleteli na težave pri izpolnjevanju obrazca, vam bomo z našim izbranim izdelovalcem LEK-a z veseljem pomagali.

Kontaktne osebe:

Milan Krivograd

Služba za gospodarstvo (telefon: 82 79 358)

Maksimiljan Breznik

izdelovalec LEK-a (telefon: 041 347 025)

ZA SODELOVANJE IN POMOČ SE VAM VLJUDNO ZAHVALJUJEMO IN VAM ZAGOTAVLJAMO, DA SO PODATKI NAMENJENI IZKLJUČNO ZA IZDELAVO LEK-A.

Milan Krivograd

Vprašalnik o rabi energije v individualnih stanovanjih in hišah

naslov objekta: _____

PODATKI O STAVBI

velikost bivalnega prostora: _____ m² velikost objekta: _____ m²

število etaž: _____ zasedenost objekta*: _____ %

leto izgradnje: _____ leto obnove: _____

ogrevana površina: _____ m² tip izolacije ovoja: _____

tip izolacije tal: _____ tip izolacije strehe: _____

površina strehe: _____ m² leto montaže strehe: _____

vrsta strešne kritine: _____

število oken: _____ leto vgradnje oken: _____

število slojev stekla: _____ vrsta oken: _____

letna poraba električne energije v stanovanju/hiši: _____ kWh/a

letni stroški porabe električne energije: _____ €

* zasedenost objekta vpišete za večstanovanjske objekte

OSNOVNI PODATKI O OGREVALNIH SISTEMIH

način ogrevanja: PLIN OLJE DALJINSKO OGREVANJE
 PREMOG ELEKTRIKA DRUGO

letna poraba energenta: _____ stroški letne porabe: _____ €

moč kurilne naprave: _____ leto izdelave naprave: _____

dodatni vir ogrevanja: _____ regulacija: ROČNA AVTO.

vrsta ventilov na ogrevalih: _____ izolacija cevi: DA NE

gretje sanitarne vode v sistemu ogrevanja: DA NE

OSTALI PODATKI ZA INDIVIDUALNE PROSTORE

časovna stikala za ogrevalni sistem bivalnih prostorov: DA NE

časovna stikala za pripravo sanitarne vode: DA NE

način priprave sanitarne vode: CENTRALNO Z OGREVALNIM SISTEMOM
 CENTRALNO IN LOKALNO Z ELEKTRIČNO ENERGIJO
 LOKALNO Z VEČ ELEKTRIČNIMI GRELNIMI
 DRUGO

Vprašalnik o rabi energije v individualnih stanovanjih in hišah na območju občine Mežica

Kateri so po vašem mnenju največji problemi povezani z energijo?

Ali obstajajo podatki o energetskih pregledih stanovanja oz. hiše? Kateri?

Ali načrtujete investicije v učinkovito rabo energije? Kakšna bo ta investicija?

Ali obstajajo morebitni načrti za varčevanje z energijo? Kateri?

Želite kaj dodati v povezavi z obravnavano temo?

PODATKI BODO UPORABLJENI IZKLJUČNO ZA IZDELAVO LOKALNEGA
ENERGETSKEGA KONCEPTA OBČINE MEŽICA.

Naprošamo vas, da izpolnjen vprašalnik vložite v tajništvo Občine Mežica ali pa
ga v zaprti kuverti pošljete na naslov:

OBČINA MEŽICA, Trg svobode 1, 2392 MEŽICA (s pripisom LEK).

ZA VAŠE SODELOVANJE SE VAM V NAPREJ ISKRENO ZAHVALJUJEMO.

ZAKLJUČE

PO VEČLETNIH PRIPRAVAH SMO SPOMLADI LETA 2009 SOČASNO PRIČELI Z GRADNJO NOVEGA REGIJSKEGA ODLAGALIŠČA ZA ODLAGANJE PREOSTANKA KOMUNALNIH ODPADKOV V KOROŠKI REGIJI IN Z IZGRADNJO OBJEKTOV PREDELAVE ODPADKOV (SORTIRNICA, MBO IN KOMPOSTARNA ... NA LOKACIJI V MISLINJSKI DOBRAVI V MO SLOVENJ GRADEC – VSE SKUPAJ POD NAZIVOM »KOCEROD«, KI VKLJUČUJE IZGRADNJO KOROŠKEGA CENTRA ZA RAVNANJE Z ODPADKI ZA 12 OBČIN KOROŠKE RAZVOJNE REGIJE S 74.077 PREBIVALCI. VREDNOST CELOTNE INVESTICIJE ZNAŠA CCA 20 MIO €. OD TEGA BO 65 % UPRAVIČENIH STROŠKOV PRISPEVAL KOHEZIJSKI SKLAD EU, 12 % DRŽAVA, PREOSTALI DEL PA 12 OBČIN KOROŠKE RAZVOJNE REGIJE. PO PRVOTNIH NAPOVEDIH NAJ BI BILA IZGRADNJA ZAKLJUČENA V SLABIH DVEH LETIH, VENDAR SE, ZARADI ZAMUD IZVAJALCA PRIMORJE, D. D., TO NI ZGODILO. TAKO SE DANES PO VEČ KOT POLLETNI ZAMUDI POGOVARJAMO ŽE O TRETJEM DATUMU ZAČETKA POSKUSNEGA OBRATOVANJA, KI PA JE, ZARADI NEZADOSTNE AKTIVNOSTI IN FINANČNIH TEŽAV IZVAJALCA, ŠE VEDNO NEGOTOV.

TEK PROJEKTA »KOCEROD« PO VEČMESEČNI ZAMUDI VENDARLE TIK PRED VRATI

Izvajalec zaostaja pri končni finalizaciji – 95 % opreme je že dobavljene in zmontirane, veliko pa je potrebno še postoriti na področju zunanje ureditve centra, požarne zaščite in dobavi mobilne opreme. Prav tako še niso opravljene kontrolne meritve in testiranja opreme pred zagonom, kar tudi lahko ogrozi izdajo uporabnega dovoljenja za pričetek poskusnega obratovanja v predvidenem času. Izvajalec sedaj obljublja, da bodo vsa potrebna dela opravljena do sredine meseca oktobra, vendar menim, da je predvideni datum pričetka obratovanja v mesecu novembru mogoč samo, če v fazi kontrolnih pregledov in testiranj ne bo ugotovljenih večjih odstopanj.

Tudi dogovarjanje med občinami o vzpostavitvi skupne javne službe traja predolgo in temu ni videti konca. Pogledi o tem, kako naj bo organizirana javna služba ravnanja z odpadki, so različni. Danes se v regiji z ravnanjem s komunalnimi odpadki ukvarjajo štiri komunalna podjetja. Seveda bi bilo najbolje, da bi se, zaradi obsega dejavnosti in ekonomičnosti, združila v eno oziroma da bi se vsaj bolj trdno povezala med seboj. Iz političnih razlogov pa še to ni mogoče, zato smo predlagali ustanovitev novega Javnega podjetja KOCEROD, družbo za ravnanje z odpadki, d. o. o., katerega ustanoviteljice so vseh 12 občin, po ključu prebivalstva, in sicer za izvajanje dela javne službe »obdelavo komunalnih odpadkov in odlaganje preostanka«. Obstoječa javna podjetja pa naj bi po pooblastilu izvajala naloge »zbiranja in prevoza«, ki naj bi jih opravljala v okviru dogovorjenih skupnih standardov in normativov, tako da bodo vsi prebivalci koroških občin enako obravnavani in bodo plačevali enotno ceno za prevoz ne glede na oddaljenost. Odlok je v predlagani obliki prestal obe obravnavi. V teh dneh pa je na vrsti potrditev redakcijskih popravkov in razjasnitev vprašanj višine odškodnin občinam, ki so zagotovile lokacije za objekte. Seveda smo v časovni stiski, vendar upam, da bosta odlok in akt o ustanovitvi družbe KOCEROD stopila v veljavo še pravočasno. Družba KOCEROD bo prevzela v upravljanje vso novozgrajeno infrastrukturo na obeh lokacijah in se bo pri izvajanju javne službe smiselno povezala z obstoječimi podjetji.

Danes novozgrajeni objekti na obeh lokacijah že dobivajo svojo končno podobo, zato verjamem, da smo blizu zastavljenega cilja vzpostavitve potrebne infrastrukture za ravnanje s komunalnimi odpadki in primerne organiziranosti nosilcev javnih služb na tem področju.

Začetek obratovanja centra pomeni celovit pristop k ravnanju s komunalnimi odpadki v Koroški regiji. Če še danes skoraj 90 % vseh odpadkov od 28.000 ton konča na odlagališčih, bo v prihodnje drugače. Več kot 40 % naj bi ji bilo izločenih v tako imenovane koristne frakcije za snovno izrabo, preostanek pa predelan tako, da bo iz njih pridobljena gorljiva frakcija in kompost, tako da bo na odlagališču odložena količina predstavljala manj kot 30 % celotne količine odpadkov v okviru dovoljene vsebnosti ogljika v preostanku. Gre za zahtevne cilje, ki jih bo mogoče, glede na trenutno stanje, doseči le, če se bomo vsi povzročitelji na izvoru obnašali odgovorno ter dosledno ločevali komunalne odpadke v skupine predpisanih frakcij in jih odlagali na zato vnaprej določenih mestih. Na prvi pogled ni veliko potrebno, vendar praksa kaže, da sta za premike v naših glavah potrebna čas in potrpljenje.

Mag. Ivan Plevnik, vodja projekta KOCEROD

27. ultramaraton Celje-Logarska dolina

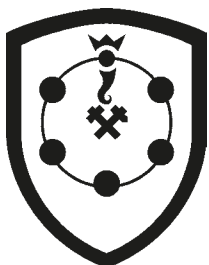
Prvo soboto v septembru je potekal tradicionalni 27. ultramaraton Celje-Logarska dolina v dolžini zavidljivih 75 km. Štart je bil ob 6. uri zjutraj na Trgu celjskih knezov pred zgradbo Mestne občine Celje, cilj pa v Logarski dolini pri penzionu Na razpotju. Prijavljenih je bilo okrog 200 tekačev.

Poleg teka na 75 km so bili organizirani tudi teki na krajše razdalje: 42,070 km Mozirje-Logarska dolina; 26,974 km Ljubno-Logarska dolina; 16,922 km Luče-Logarska dolina.

Maraton je organiziralo Društvo maratoncev in pohodnikov Celje. Vsekakor se že sprašuje-

te, zakaj je to potrebno objavljati v glasilu Šumc. No, razlog sledi. Zmagovalka v kategoriji žensk s časom 7 ur 5 minut in 39 sekund je bila naša občanka SIMONA COKAN. Za njen izjemen dosežek ji iskreno čestitamo. Obširnejšo predstavitev pa pripravljamo za eno od naslednjih števil.

Marjan Sušnik

Na podlagi Pravilnika o podeljevanju plakete Občine Mežica **na področju športa** in priznanja športnika leta v Občini Mežica **objavlja Občina Mežica razpis za zbiranje predlogov za:**

Plaketo za posebne dosežke na področju športa
Priznanje športnik leta
Priznanje perspektivni športnik

Kandidate lahko predlagajo klubi, društva, druge športne organizacije, podjetja, javni zavodi in občani Občine Mežica. Predlog mora vsebovati poleg osnovnih podatkov o kandidatu tudi podrobno utemeljitev in ustrezno dokumentacijo o doseženih rezultatih oz. delu.

Predloge pošljite oziroma dostavite na naslov:
Občina MEŽICA, Komisija za mlade in šport, Trg svobode 1, 2392 MEŽICA
s pripisom »Za priznanje na področju športa«. Rok za oddajo predlogov je: 31. 10. 2011

Vse dodatne informacije so na voljo na Občini Mežica, telefon 02 82 79 356.

Občina Mežica

V imenu Občinske uprave Občine Mežica in v svojem imenu iskreno čestitke vsem starostnikom, novorojencem in njihovim staršem.

Dušan Krebel,
župan

85 LET

FRANC GRUBER
ŠTEFANIJA LAPAJNE
MARIJA HOMER
MARIJA LASNIK
MARJETA PUPAVAC
MIRKO SKUDNIK

NOVOROJENČKI

MAŠA ARBAJTER
JAKOB REITER
JAŠA SUŠNIK - LORENCI
MAKS DOLER
JAKA KOMAR
VAL PIPUŠ

90 LET IN VEČ

TEREZIJA GOLOB
ROZA JURHAR
TEREZIJA LESJAK
IVANA NOVAK
VIKTORIN PESJAK
HELENA PIKO
IVAN POTOČNIK
AVGUŠTIN RAMŠAK
URŠULA VERTAČNIK
ANGELA VIDMAR

Občinski svetnik občine Mežica v mandatu 2010–2014

MAKS KRAGELNIK

Dosedanje delovanje občinskega sveta me je razočaralo, saj vse premalo upoštevamo želje krajanov oziroma občanov.

Občina je temeljna enota razvoja lokalne samouprave, zato moramo dosledno upoštevati naš Statut, ki je v prenesenem pomenu naša Ustava in Poslovnik o delovanju občinskega sveta. Slabo za utrjevanje pravne države pa je dejstvo, da ta dva temeljna akta vse

preveč kršimo. Izredno sem razočaran nad dejstvom, da ostali občinski svetniki niso potrdili naslednjih pobud, ki so v dobro naših otrok in občanov:

- vlečnica za otroke,
- višji zneski za novorojene otroke,
- prvi mladinski hotel na Koroškem,

- igrišče za košarko,
- menjava oken na domu upokojencev,
- ureditev prostora za piknike,
- pomoč na domu za starejše občane,
- večja sredstva za delovanje društev,
- nedokončana revizija uničenega smučišča,
- letovanje otrok,

- prevelike cene komunalnih storitev
- neobravnavanje planov in poročil tistih organizacij katerih ustanovitelji smo,
- upoštevanje našega statuta in poslovnika,
- neaktivni pristop k izboljšanja turistične dejavnosti.

To je samo nekaj pobud, saj vseh zaradi omejevanja prostora v

glasilu Šumc ne morem zapisati.

Mojo vlogo pri krepitvi lokalne samouprave že ves čas aktivno uresničujem, saj nenehno opozarjam na upoštevanje zakonodaje, na pomen večjega sodelovanja med svetniki in občinsko upravo ter krajanj. Svetniki kot občinski funkcionarji so še za eno stopnjo bolj odgovorni od redno zaposlenih na občini, saj sprejemamo sklepe, ki vplivajo tako ali drugače na vse občane. Aktivno delujem na vseh področjih, saj je povezanost problemov in njihovo uresničevanje nujna za uspešno delo celotnega občinskega sveta. Posebej rahločuten pa sem za socialno ogrožene občane, saj temu problemu posvečamo premalo pozornosti. Ne glede na dejstvo, da

sem komaj uspel s svojim amandmajem povišati socialne pomoči za 13.000 EUR, sedaj opažam, da zavajamo občane, saj v razpisih še vedno omenjamo znesek 8.000 EUR, ki je bil sprva predviden v občinskem proračunu za socialne transferje v letu 2011. Sram me je, da v 21. stoletju nekateri občani živijo v nemogočih razmerah brez elektrike in možnosti kurjenja v stanovanjskih blokih.

Velika prednost naše občine je prelepa pokrajna, ki je ne znamo približati turistom, zato sem pripravil idejni koncept razvoja mladinskega in športnega turizma v naši občini, ki se je obravnaval na 7. seji občinskega sveta dne 20. 06. 2011. V SWOT analizi sem posebej opozoril na nevarnost nadaljnje pasivnosti pri zavlačeva-

nju sprejema strateškega dokumenta bodočega turizma v občini. Vse premalo se zavedamo, da je sodelovanje in še enkrat sodelovanje med posameznimi nosilci razvoja temelj za uspešen napredek kraja. Zavedati se moramo pomen starega reka, da je v slogi moč. Tako pa so ostali svetniki brez dodatnih predlogov in pobud ta *osnutek* zavrnilo ter predlagali, da se vključi v strateški plan razvoja občine. Obstaja pa bojazen, da tudi tega dokumenta ne bomo celovito pripravili oziroma ne bomo izvajali dogovorjenih nalog. V naši občini imamo zelo aktivna društva in druge organizacije ter samostojene obrtnike, ki pa v večini primerov niso aktivno vključeni v naša skupna prizadevanja za razvoj kraja. Vsem občanom zagotavljam, da

se bom še nadalje zavedal za njihovo dobrobit, saj se zelo zavedam, da smo v občinskem svetu zato, da delamo v dobro občanov in za razvoj kraja. Zato pričakujem tudi od ostalih svetnikov in občinske uprave, da se zavedajo dejstva, da so bili imenovani ali izvoljeni zato, da delajo v korist občine.

Vse občane še enkrat pozivam, da mi lahko svoje pobude in vprašanja posredujejo na GSM 040 488 858 ali na e-naslov: maxi.kragelnik@siol.net (*non-stop*).

VSEM OBČANM
ZAGOTAVLJAM, DA JIH
NE BOM RAZOČARAL.
Hvala za sodelovanje.

Lep pozdrav,

Maks Kragelnik

Občinski svetnik občine Mežica v mandatu 2010–2014

AVGUST GERDEJ

Kako hitro minevajo leta, saj teče že peto leto, ko sem se predstavil s svojim programom za člana občinskega sveta.

Vem, da sem vam takrat dejal, da vam ne morem obljubiti, kaj bom naredil, da bom delal dobro za Mežico. Obljubo sem držal, saj sem sodeloval z razpravo pri vsaki točki dnevnega reda, postavil pa sem tudi največ vprašanj in podal največ pobud izmed vseh

svetnikov. Rezultate pa ste lahko videli po lokalni televiziji in v zapisnikih. Čeprav rezultatov skoraj ni bilo, ste mi na letošnjih volitvah izkazali še večjo podporo s svojimi glasovi, s tem pa mi naložili še večjo odgovornost. Minilo pa je že več kot pol leta, pa vam

spet nimam kaj konkretnega prikazati, kaj sem naredil. Opažam pa, da se člani občinskega sveta bolj vključujemo v razprave in že pred glasovanjem marsikatero dilemo razrešimo. Pojavljajo pa se tudi razprave, kjer se opazi strankarska pripadnost in nesoglasja posame-

znih članov občinskega sveta, zaradi česar pa je oteženo sprejemanje določenih točk dnevnega reda.

Lahko pa se pohvalim, da se bo na podlagi mojih pisanih predlogov, prednostno v letošnjem letu med drugim uredila tudi pešpot in cesta na pokopališče. Nikakor pa se ne morem sprijazniti z dejstvom, da smo člani

občinskega sveta sprejeli sklep, da se podre kamra – mrliška vežica na starem pokopališču. Čeprav ni pod zaščito spomeniškega varstva, pa vseeno menim, da je to eden izmed simbolov Mežice, ki bi ga bilo nujno potrebno ohraniti. Zato sem predlagal, da o zadevi še enkrat premissimo in odločamo.

Sam sem med starejšimi člani občinskega sveta, v življenju sem sam izkusil, kako je biti: kmet, delavec, vodilni delavec, sindikalist in obrtnik. Zato lahko na podlagi svojih bogatih izkušenj predstavljam vse sloje prebivalstva v občini.

Ker pa me vsi najboljše poznajo kot kmeta, mi je bilo na nivoju občine zaupano vodenje komisije za kmetijstvo. Že v prejšnjem mandatu smo sprejeli pravilnik za dodelitev nepovratnih sredstev za strukturne ukrepe v kmetijstvu, iz tega naslova pa se tudi

subvencionira vsakemu kmetu en prevoz živali v klavnico in nazaj. Za ta ukrep smo se odločili zato, ker je to ceneje, kot vlagati v izgradnjo nove klavnice, potem pa še kriti izgubo, ki bi jo klavnica verjetno imela, saj bi bila skoraj pol leta brez dela.

Vsako leto pa spomlad organiziramo zbor kmetov.

Pod resor kmetijstva spada tudi LAS (Lokalna akcijska skupina), katere član upravnega odbora je bil prej župan, ker župani ne smejo biti več v tem odboru smo morali izvoliti novega. Po dolgem in tehtnem razmisleku sem se čutil dolžnega, da se zato prijavim, saj sem posredno pri tem sodeloval že od ustanovitve LAS-a. Zaradi ne vem kakšnih političnih interesov pa je bil izbran občan, ki ni niti član občinskega sveta, niti član komisije za kmetijstvo. Prednost naše občine je

v tem, da je po površini ena izmed najmanjših slovenskih občin in bi lahko zaradi tega bila ena izmed najbolj urejenih, kar pa je ravno obratno.

Naša največja prednost je narava, ki obdaja našo občino, ki pa je žal ne znamo tržiti. Turistom bi lahko ponudili: pohodništvo, planinarjenje, kolesarstvo in druge športne aktivnosti, na kar je že pred leti v Senčni vasi opozarjala tabla z napisom športni park, ki pa je sedaj ni več. Med prednosti naše občine pa vsekakor sodijo priložnosti, ki jih nam nudi narava pozimi, lahko bi ponudili smučanje brez kakršnih koli stroškov za občino na Peci in v Črni. Obljuba o ureditvi našega smučišča pa je po mojem mnenju le nabiranje političnih točk posameznikov. Občina nima sredstev za ureditev in ponovni zagon smučišča, prav tako ne za nakup opreme – ratraga,

topov, vzdrževanje in obratovanje. Problem pa je tudi nizka nadmorska višina 500 m in zime zadnjih let.

Slabost naše občine pa vidim v tem, da smo v primerjavi z našimi sosedi premalo izkoristili možnost pridobitve evropskih sredstev, pa četudi na račun zadolževanja.

Še slabše pa je, da so podjetja, kot je Prevent zaprla svoja vrata, nekaj pa jih je iz občine tudi odšlo.

V prihodnosti ne vidim, da bi bilo kaj boljše. Občina v prostorskem planu, ki se sedaj sprejema in bo veljal prihodnjih 10 let, ni našla primerne prostora za večjo obrtno cono.

Kljub vsemu slabemu pa nas večina le vztraja in bo vztrajala v Mežici, z mislijo, saj smo Korošci, in to Mežičarji.

Avgust Gerdej

Občinski svetnik občine Mežica v mandatu 2010–2014

LOVRO VREŠ

V občinski svet sem prišel kot začetnik in najprej sem moral spoznati nekatera pravila delovanja. V pomoč mi je bilo to, da je veljalo enako za skoraj polovica vseh članov občinskega sveta.

V tem času je prav gotovo bila najpomembnejša naloga

sprejetje proračuna za tekoče leto in aktivnosti na področju Koceroda.

Tudi osebno sem lahko aktivno prispeval s svojimi predlogi in

pri tem sem najbolj ponosen na sprejetje pravilnika za sofinanciranje dijaških mesečnih vozovnic. Z zadovoljstvom pa ugotavljam, da pri večini občinskih svetnikov vlada delovna vnema in kooperativnost.

Področje svojega dela trenutno vidim na področju mladih in športa, katero komisijo tudi vodim. V preteklosti sem že (in še vedno) aktivno sodelujem v Svetu staršev in Svetu šole osnovne šole Mežica in mislim, da smo tudi na tem področju skupaj kar nekaj naredili. Na področju mladih in športa nas čaka precej dela, saj v preteklih letih to področje ni bilo v prvem planu aktivnosti, z izjemo obnove osnovne šole,

ki se je začela spomladi leta 2006. Veseli me, da smo v tem času že uspeli sprejeti določene smernice delovanja za naslednja tri leta. Moja naloga bo, da bom skušal področje mladih in športa čim bolj odločno zagovarjati pri sprejemanju proračuna.

Če začnem najprej pri slabšem delu Občine Mežica, moram kot glavno slabost navesti vedno večje padanje prebivalstva v občini.

Še posebej je zaskrbljujoče odseljevanje mladih družin in beg možganov iz doline. Temu botruje v veliki meri tudi pomanjkanje razpoložljivih stanovanj in predvsem gradbenih parcel. Obstaja še kar nekaj stvari, ki jih bo potrebno urediti, kot je promet skozi Mežico, raznovrstnost trgovin, problematika mladih in starejših ... Po drugi strani pa imamo še kar nekaj neizkoriščenih možnosti in ravno to so prednosti Mežice. Veliko upanja imam v

razvojni načrt do leta 2017, ki bi se naj začel pripravljati. Velika prednost je Narodni dom, obnovljena osnovna šola, ki lahko sprejme še veliko otrok, res številna kulturna društva, ki aktivno delajo, dobra zdravstvena oskrba v primerjavi z veliko ostalimi koroškimi občinami, ki jo bo potrebno nadgrajevati, in upam, da veliko ljudi, ki s(m) o pripravljeni poiskati pomanjkljivosti in jih odpravljati.

Lovro Vreš

Čebelarstvo MEŽICA

Čebelarstvo na Koroškem ima zelo dolgo tradicijo, saj so se prvi čebelarji na območju Mežiške doline začeli zbirati že v letu 1863. Čebelarstvo društvo se je uradno ustanovilo leta 1914, torej bo ČD Mežica čez tri leta praznovalo 100. obletnico. Čebelarska društva na Koroškem so organizirana še v področne zveze. Leta 1999 je bila ustanovljena Čebelarska zveza Koroške, v katero je včlanjenih 8 čebelarskih društev. Krovna organizacija čebelarjev je Čebelarska zveza Slovenije, vanjo je včlanjenih preko 7000 članov.

ČD Mežica ima v letu 2011 registriranih 47 čebelarjev, med njimi tudi tri predstavnice ženskega spola. Večina čebelarjev je starejših od 60 let, le 12 čebelarjev je mlajših od 50 let. Najstarejši član je letnik 1927, najmlajši pa 1987.

Naši člani se nenehno izobražujejo in izpopolnjujejo svoje znanje, saj je to vedno bolj pomemb-

no zaradi vse večje ogroženosti čebel na našem območju. Čebelarji si lahko pridobijo nacionalno poklicno izobrazbo, v prihodnje pa bo omogočeno tudi obiskovanje mojstrske šole. Vsi čebelarji začetniki imajo možnost opravljanja 35-urnega začetnega tečaja čebelarjenja. Na osnovni šoli Mežica poteka čebelarski krožek že najmanj 60 let. S pomočjo šolskega čebelnjaka mladi spoznavajo čebelarjenje in pridobivajo strokovno znanje. Mentor čebelarskega krožka je Pavel Praper, sedanji predsednik društva.

Čebele imajo zelo pomembno vlogo v naravi, saj s svojo aktivnostjo pomembno vplivajo na proizvodnjo hrane. Poznan je rek, da če ne bi bilo čebel, bi človek izumrl v štirih letih. Pomembnost čebel se torej kaže v oprashaevanju rastlin (najpomembnejše so pri oprashaevanju sadnega drevja, kjer oprashaejo kar 70–80 % cvetov, s tem pa pripomorejo k ohranjanju ravnovesja v naravi. S pomočjo čebel je omogočen razvoj in obstoj različnih rastlin, kar v nadaljevanju pomeni tudi živali in človeka.

Čebeljo družino sestavljajo matica, troti in čebele delavke. Kot je vsem znano, je v čebelji družini le ena gospodarica, to je matica. Matica je spolno zrela samica, ki ustvarja potomstvo, sposobna je zalegati od 2000–3000 jajčec na dan. Čebele delavke

so neplodne samice, ki opravljajo vsa dela v panju in zunaj njega. V družini jih je od 20000 do 80000. Trot je samec, ki oplodi matico, v družini pa jih je nekje med 600 do nekaj 1000.

Ko nastane v panju prostorska stiska in matica nima več prostora, kam zalegati jajčeca, z delom čebel panj zapusti. Čebelar mora biti v tem času previden in redno menjavati satnice. V nasprotnem primeru lahko čebele rojijo – zapustijo panj, včasih tudi dvakrat v enem letu. V preteklosti, ko so čebelarji še čebelarili s kranjiči, pa se je rojenje lahko pojavilo tudi do trikrat, saj tam ni bilo možno kaj zamenjati ali dodati.

V današnjih časih čebelarji čebelarijo predvsem v dveh vrstah panjev s premičnim satjem: v AŽ panjih in nakladnih LR panjih. AŽ panj ali z drugimi besedami Alberti-Žnideršičev panj je najbolj pogosto uporabljen panj na Koroškem in tudi drugod po Sloveniji. To je pokončna in natančno izdelana lesena omarica pravokotne oblike, ki se odpira zadaj. Satniki so nameščeni drug poleg drugega z vmesnimi presledki. V notranjosti je vmesna stena – matična rešetka, razdeljena na dva dela; spodnji del se imenuje plodišče, v njem je matica s čebelami, zgornji del pa medišče v katerem čebele shranjujejo med. Na sprednji strani spodaj je žrelo, skozi katerega letajo čebele. Vedno bolj se uveljavljajo tudi nakladni panji, ki jih lahko vidimo prosto stoječe v naravi. Stojijo na posebnih podstavkih, tako da so par centimetrov dvignjeni od tal. Sestavljeni so lahko iz ene ali več naklad.

Poslikava panjskih končnic, ljudska umetnost, ki je tipična za Slovenijo in je v 18. stoletju nastala na Gorenjskem in Koroškem ter se nato razširila po vsej Sloveniji, v današnjih dneh ponovno dobiva svoj pomen. ČZS Slovenije razpisuje tudi natečaj za najlepše poslikano panjsko končnico.

Na našem območju je avtohtona čebela kranjska sivka, ki je vedno bolj ogrožena. Zaradi tega si čebelarji prizadevamo za njeno ohranitev. Čebelji izdelki so vse bolj cenjeni tudi pri nas, saj so popolnoma naravna živila. Na prvem mestu je seveda med, sledijo cvetni prah, matični mleček, propolis. Med je odličen vir energije in mineralnih snovi,

ki okrepi naše telo, ohranja zdravje in vzdržljivost ter nas hkrati pomirja. Je zdravilo za slabokrvnost, želodčne težave, obolenje črevesja, obolenje dihal ... Na območju Koroške pridobivamo predvsem cvetlični in pa gozdni med, na določenih območjih lahko čebele oprasujejo tudi kakšno bolj določeno

no drevesno vrsto (kostanj, lipa ...). Korošci imajo najraje gozdni med. Povprečna količina medu na panj v enem letu znaša 25 kg. Čebelarji v Sloveniji na vsakem kozarčku meda zapišejo vrsto, izvor ter naslov čebelarja, ki ga je pridelal. Cvetni prah nabirajo čebele na rastlinah ter ga obogatijo z različnimi fermenti, hormoni, antibiotičnimi snovmi. Njegova zdravilnost se kaže pri prebavljivosti, izgubi apetita, slabokrvnosti ... Pomemben proizvod čebel je tudi matični mleček, ki je izloček mladih čebel delavk, uporaben pri zniževanju krvnega pritiska, pri težavah s kožo ... Vedno bolj uporabljen proizvod pa je propolis, ki je naravni antibiotik. Deluje proti plesnim, bakterijam, virusom, zato se uporablja pri obolenjih dihalnih organov, boleznih prebavnega trakta ...

Kristalizacija medu je popolnoma naraven pojav, ki ne zmanjša njegove kakovosti, paziti moramo le, da pri ponovnem utekočinjanju medu temperatura ne preseže 40 stopinj C. To je dobro upoštevati tudi, ko med dajemo v čaj. Nikoli ga ne dajmo v prevročega!

Večino sladkorja v medu, to je 65 do 95 % vseh vrst, predstavlja mešanica fruktoze in glukoze. Razmerje med količino glukoze in fruktoze ter razmerje med količino glukoze in vode pokaže, kako hitro bo med kristaliziral. Med, ki vsebuje veliko fruktoze in malo glukoze, bo ostal dalj časa tekoč. Pri cvetličnem medu je kristalizacija nepopolna ali delna, medtem ko gozdni med kristalizira srednje hitro in v celoti.

Vsaka stvar, ki jo prekomerno uživamo, pa naj bo še tako zdrava, je lahko škodljiva, prav tako tudi med. Kljub vsem njegovim zdravilnim učinkom se ob prekomernem zaužitju lahko pojavijo težave. Kakšna žlička na dan je torej dovolj za naš organizem. Med je priporočljiv za sladkorne bolnike, saj je za polovico manj nevaren kot grozdni sladkor, saj polovica odpade na sadni sladkor, ki v organizmu ubira drugo pot. Zanimive so ugotovitve, kaj se zgodi, če diabetik vzame enako količino medu in grozdnega sladkorja. Pri zaužitju medu se mu sladkor celo zniža. Učinek medu je pri diabetikih očitnejši kot pri zdravih ljudeh. Čeprav so se opisani poizkusi iztekli zelo ugodno, je treba bolnike s sladkorno boleznijo posvariti pri uživanju večjih količin medu na svojo roko in brez zdravniškega nadzorstva.

Zaradi onesnaženosti okolja prihaja do zastrupitev in poginov čebel, ki so v zadnjih letih vse številnejši.

Ljudje vedno manj pazijo na svoje okolje in se pre malo zavedajo pomena čebel.

Eden izmed glavnih dejavnikov onesnaženosti okolja je kmetijstvo, zaradi škropljenja njivskih površin in sadnega drevja s fitofarmaceutskimi sredstvi (pesticidi, insekticidi ...). Večina kmetov upošteva dogovor, da se lahko škropi šele ob poznih urah, ko čebelice ne letajo več, vendar se še vedno najdejo posamezniki, ki to »naravno« pravilo kršijo.

Takrat, ko čebele letajo in obiskujejo cvetove ter s tem nabirajo medicino in cvetni prah, obenem pa oprasha sadno drevje, pogosto pridejo v stik s strupenimi kemikalijami, ki jih kmetijski pridelovalci uporabljajo v kmetijski proizvodnji. Največkrat se dogaja, da ta FFS zastrupljajo pašne čebele. Mrtve čebele ostajajo zunaj in s strupom ne zastrupijo še ostalih čebel v panju. Čebelja družina je oslABLJENA, ker je izgubila pašne čebele, vendar pa ostane pri življenju. Ker se številčno stanje čebel zmanjša, preostale mladice ne morejo pokrivati in negovati vse zalege. Trudijo se odstraniti odvečno zalego, ki jo začnejo izmetavati. Zaradi pomanjkanja pašnih čebel je družina nekaj dni brez vode in hrane, zato je porušeno normalno ravnovesje v čebelji družini, kar ima v večini primerov za posledico različne bolezni.

Bolezen, ki danes povzroča največ težav na našem območju, je zajedalska bolezen, imenovana varoza. Tu smo čebelarji velikokrat nemočni, kljub

zdravljenju in rednim pregledom. Pomembno je, da redno spremljamo stanje v panjih, v primeru okužbe lahko veliko pripomoremo, če okuženo satje izrežemo.

Tudi slovenski čebelarji se bomo morali v prihodnosti spopasti s spremenjenimi podnebnimi razmerami, saj pričakujemo precej zvišane temperature zraka in tal, spremenjen padavinski režim, bolj omejene vodne vire ter večjo intenzivnost in pogostnost ekstremnih vremenskih dogodkov. Kako bodo te podnebne spremembe vplivale na čebele, je težko natančno predvideti, lahko pa smo prepričani, da njihov vpliv ne bo blagodejen. Vremenski ekstremi bodo vplivali predvsem na življenjski cikel naše kranjske sivke. Zaradi zgodnejših pomlad in poznejših zim, bodo čebele dalj časa dejavne, to pa za našo kranjsko sivko ne bo dobro, saj potrebuje zimski odmor. Če tega ne bo, bodo matice zalegale tudi čez zimo. Posledica bo večja poraba zimskih zalog hrane, čebelarji pa bomo prikrajšani za možnost zatiranja varoj pozimi, ko so te na čebelah in so najbolj ranljive. Zato se bodo varoje v večjem številu pojavile že spomladi in povzročale težave pri spomladanskem razvoju čebelje družine, še večje pa pozneje. Zaradi zvišanja temperature bo naše okolje postalo idealno tudi za naselitev nekaterih drugih škodljivcev čebel, ki se hitreje razmnožujejo in širijo v toplejšem podnebju. Spremembe (višje temperature, suše) bodo gotovo stresne tudi za medovite rastline, ki bodo zaradi tega manj medile in bodo vse manj zanesljiva paša za čebele. Zaradi toplejšega podnebja se bo zmanjšala tudi rastlinska pestrost.

Čebelarji ČD Mežica se poleg ukvarjanja s čebelami radi družimo. Vsako pomlad organiziramo tradicionalni zabavni večer, kjer pripravimo srečolov in se skupaj poveselimo ob glasbi. Prav tako se vsako jesen odpravimo na čebelarški izlet, kjer spoznavamo čebelarjenje v drugih delih Slovenije.

Za konec še nekaj pregovorov ...

Kadar skrb me tare, žalost me prešine,
pri čebelah razvedrim se, skrb pozabim,
žalost mine.

Kdor zna s čebelami ravnati,
ni treba se pika mu bati.
Med dela čast čebelam,
ljubezen pa človeški duši.

Dobra beseda je kot med:
sladka za dušo in zdravilo za telo!

... in čebelarški pozdrav: NAJ MEDI!

vprašanja zastavila: Ida Paradiž,
izčrpano in poučno odgovarjal: Pavel Praper

III. MEDNARODNI SLIKARSKO-KIPARSKI TABOR

”Povhov mlin 2011,”

25. avgusta so se zbrali v Povhovem mlinu, v Zgornji Jamnici kiparji in slikarji iz naslednjih držav: ZDA, Madžarske, Avstrije in Slovenije. Tabora se je udeležilo 26 udeležencev: 12 kiparjev in 14 slikarjev. Srečanje sta organizirala Občina Prevalje in kulturno društvo Karinta. Sekretar društva Karinta Denis Dretnik je povedal, da je srečanje sponzoriralo veliko koroških podjetij in podjetnikov.

Umetniki so od 25. do 28. avgusta ustvarjali: slikali, kiparili in rezbarili na svobodno temo. Najaktualnejša tema za slikarje je bila pokrajina Koroške. Madžari so ustvarjali iz lesa značilne podobe iz njihove preteklosti.

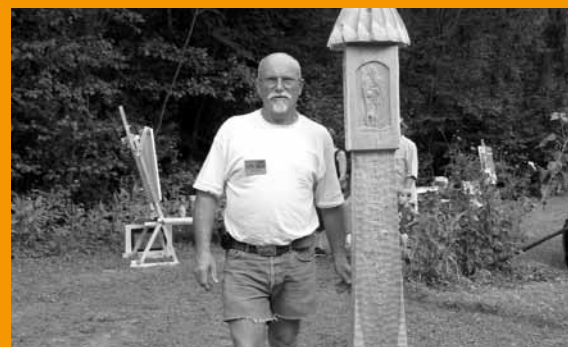
Mežičan Rudi Novak je bil na taboru aktiven že tretje leto. Prejšnji dve leti je sodeloval tudi Jani Grauf. Rudi Novak je letos rezbaril leseno kapelico za obeležje potoka, ki poganja mlin ob priložnosti obiskov turistov ali učencev. Potok se imenuje Jožefov potok. Na kapelici so izrezbarjeni atributi svetega Jožefa

in tudi njegov lik. Rudi pravi, da je bilo letošnje srečanje, vzdušje in druženje pestro in zanimivo. Veseli ga, da je bil obisk tega tabora zelo številčen, kar kaže na to, da Korošce in druge Slovence zanimajo takšni tabori in izdelki umetnikov. Med umetniki iz različnih krajev in dežel so se stkala nova prijateljstva. Izmenjali so tudi izkušnje pri umetniškem ustvarjanju. Slovenski umetniki so bili s Prevalj, Holmca, Raven na Koroškem, iz Mežice, Dravograda, Radelj, Slivnice in iz Vipave. Ob zaključku tega tabora umetnikov so vsi udeleženci pre-

jeli zahvalno darilce, deščico s podkvijo z napisom: Zahvala/Povh 2011. To je podarilo KUD Karinta.

V petek 26. avgusta so se vsi člani Karinte in nekateri umetniki udeležili zaprtja razstave pokojnega akademskega slikarja Andreja Grošlja v kulturnem domu na Prevaljah in s tem počastili njegov spomin. Ob zaključku tabora so se umetniki in KUD Karinta dogovorili,

da se v prihodnjem letu 2012 spet srečajo v Povhovem mlinu na IV. mednarodnem taboru umetnikov.

Dušan Čegovnik,
Mežica/Essen

Razstava v Narodnem domu

Eksperimentalna umetnost (2011) – Kaja Kos, Tomo Novosel

*Vsak slikar namoči konico svojega
čopiča v svojo dušo in nariše svojo lastno
naravo v vsako sliko.*

V NARODNEM DOMU MEŽICA SE JE 2. 9. 2011 ODVILA EKSPERIMENTALNA RAZSTAVA KAJE KOS V SODELOVANJU S PISATELJEM IN PESNIKOM TOMOM NOVOSELOM. Kaja Kos se je rodila v Slovenji Gradcu 11. 10. 1988. Obiskovala je OŠ Franja Goloba Prevalje, šolanje pa je nadaljevala na Gimnaziji Ravne na Koroškem. Po končani srednješolski izobrazbi je uspešno opravila sprejemne izpite Fakultete za arhitekturo v Ljubljani. 4. letnik arhitekture je leta 2010 opravila na Tehnični univerzi na Dunaju. Na svoj likovni talent je opozorila zgodaj, kot osnovnošolka in nato kot dijakinja Gimnazije Ravne, ko sta jo odkrivala in jo spodbujala koroška akademska slikarja Stojan Brezočnik in Benjamin

Kumprej. Riše in ustvarja že od nekdaj – prvič je bila izpostavljena na njeni prvi razstavi leta 2001, ko je razstavljala v občinskih prostorih. Štiri leta kasneje je imela večjo razstavo v Mladinskem centru Dravograd (takrat je bil tudi izdan katalog Sanje z njenimi štirinajstimi deli). Leta 2006 je na Prevaljah razstavljala skupaj z mladim fotografom Klemnom Gorenškom. Razstava likovnih del je kmalu prerasla gimnazijsko poslopje, in se dopolnjena z novimi slikami, selila v Dravograd. Lani je v galeriji Mohorjan razstavljala s kolegom, fotografom Miho Kolarjem. Njene slike so bile iz gimnazije Ravne pod mentorstvom Benjamina Kumpreja večkrat poslane na mladinsko razstavo v Ottavo. Mnogokrat so bile

tudi izbrane za razstave v Cankarjevem domu v okviru festivala sodobnih umetnosti mladih – Transgeneracij. Novembra 2009 se je odvila zelo pomembna razstava, najbrž največja in najpomembnejša med vsemi – razstava v evropskem parlamentu v Starsbourgu. Trajala je en mesec, delno jo je omogočil poslanec v evropskem parlamentu, Lojze Peterle, ogledal pa si jo je tudi evropski poslanec Ivo Vajgl. Januarja letos pa je imela samostojno slikarsko razstavo v Galeriji Korotan na Dunaju. Poleg vseh razstav se veliko udeležuje različnih kreativnih delavnic, ki v svetu arhitekture nekaj veljajo in dajejo izjemne izkušnje ter odlične reference. Poleg risanja prepeva v pevskem zboru, dokončala pa je tudi nižjo glasbeno šolo, kjer je igrala klavir.

Skozi jezik risb se nam razkriva v svoji nežnosti, ki jo pripoveduje paleta barv. Toda hkrati z geometrijskimi liki in dovršenimi potezami postavlja kompozicijo, ki se zdi nezamenljiva in predvsem premišljeno postavljena. Zgodbe njenih risb se zdijo zapletene in večplastne, toda čiste v svojem pripovednem tonu in, predvsem, nepozabne.

POLEG KAJE SE JE PREDSTAVIL TUDI PESNIK IN PISATELJ TOMO NOVOSEL. Leta 2009 je v sodelovanju z Romano Kovač izšla njegova prva pesniška zbirka z naslovom Onomatopoetikon življenja. Mlada avtorja sta svoj prvenec predstavila na predstavitvi pesniške zbirke 21. februarja 2009, v knjižnici Dravograd. Trenutno je veliko govora o njegovem novem knjižnem delu Normala utruja. Projekt je zahteval celostno spremembo razmišljanja in zajema delo, ki govori o pisanju, življenju in o mlademu človeku, ki išče samega sebe in njegovo mesto na tem svetu. Vsi prisotni (in le-teh je bilo veliko) smo bili deležni prijetnega večera umetnosti kot tudi dobre volje, ki je na svoj unikaten način poskušal povezati slike Kaje Kos s poezijo Toma Novosela.

Grega Podričnik

Poletni večeri OB TRESKI

Poletje se je poslovilo. Topli in manj topli poletni večeri so za nami. Nekaj smo jih preživeli skupaj na literarnih večerih Društva Literarno gledališče Treska Mežica.

PREDSTAVITEV KNJIGE MARIJANA VONČINE »MEŽICA SKOZI ČAS – FOTOGRAFSKI ALBUM«

Številni slovenski kraji se ponašajo z bolj ali manj obsežnimi in bahavimi knjigami o krajevni zgodovini in sedanosti. Tudi Mežica ima od letošnjega junija razkošno fotografsko monografijo Mežica skozi čas – fotografski album. Avtor obsežnega dela je Marijan Vončina, »ljubitelski fotograf, po poklicu elektrotehnik, kasneje direktor podjetja Elektrarne, ki je skrbelo za proizvodnjo in dobavo električne energije in telefonije Rudnika Mežica. Več let je predsedoval Foto klubu Mežica, kjer so pripravljali fotografske razstave, zbirali in preslikavali stare fotografije in tudi sami ustvarjali arhiv o nastajanju Mežice in Rudnika Mežica.

Leta 1974 je bil izvoljen za nepoklicnega predsednika sveta krajevne skupnosti Mežica. V dovoljenih dveh mandatih je izpeljal nekaj vidnih projektov, kot so izgradnja športne dvorane, novega pokopališča, obnova trgov, sodeloval je pri izgradnji nove dvorane Elmont in uvedbi proizvodnje žičnih oblik. Skupaj s komunalnim skladom so zgradili cesto Mežica–mejni prehod Reht, nov krak vodovoda od zajetja Šumca do šole. Za uspešno delo je od takratne skupne občine Ravne na Koroškem prejel občinsko nagrado, ki jo je vsako leto dobil le en posameznik.

Na področju planinstva so mu podelili naziv častni član Planinskega društva Mežica, dobil je tudi zlati znak Planinske zveze Slovenije.

Leta 2010 je prejel visoko priznanje „Častni občan Občine Mežica“. V dobrih petdesetih letih fotografiranja je nastalo veliko fotografskega gradiva, zato se je odločil izdati knjigo o Mežici, da bodo fotografije ostale med ljudmi. Mežica bo tako dobila fotomonografijo, ki nas bo popeljala skozi čas.« (Iz knjige Mežica skozi čas, str. 350)

Fotografski album mežiške zgodovine in današnjih dni smo predstavili 9. 6. 2011 v veliki dvorani Na-

rodnega doma Mežica. Avtor je na prireditvi spregovoril o nastajanju knjige, zbiranju gradiva zanjo, pa tudi o fotografski tehniki in njegovem ukvarjanju z njo. Dobro obiskano prireditev so glasbeno obogatili pevci MPZ Mežiški knapi pod vodstvom Marka Kavtičnika, ki je kot solist tudi zaigral na Panove piščali. Odlomke iz nove knjige sta brala Erika Žagar in Jože Libnik, program je povezovala Ajda Vasle. Fotografije iz knjige so obiskovalci lahko občudovali tudi na velikem platnu, projekcijo je pripravil sam avtor, pri tehnični izvedbi na prireditvi je pomagal Peter Peruzzi. Knjigo je založila Občina Mežica. Uvodno besedo sta prispevala župan Dušan Krebel in Tadej Pungartnik, univ. dipl. etnolog. Iz prispevka slednjega je še naslednjih nekaj odlomkov »za pokušino« in za lažjo odločitev, da novo knjigo vzamete v roke – če je še niste:

Monografiji na pot ... (odlomki)

Fotografije so že davno postale del naše kulture. So pomemben vizualni medij, ki prenaša različna sporočila in znanja.

V fotografijah se zrcalijo številne človekove vrednote, fotografiranje pa nam omogoča, da za spomin in za prihodnje rodove ohranimo posebne trenutke, ki jih dojemamo kot pomembne ali nevsakdanje. Fotografije kot del kulturne dediščine imajo tudi nadvse pomembno vlogo pri oblikovanju identitete posameznika ali različnih družbenih skupin ...

... Zgodovinski pomen in izpovedno moč fotografije je spoznal tudi Marijan Vončina, ljubiteljski fotograf in kulturnik, ki je zasnoval to fotomonografijo. Monografijo je avtor smiselno razdelil na sedem tematskih sklopov. Vsak predstavlja pomemben segment mežiške zgodovine ...

... Sožitje vseh fotografij, ki so našle mesto v monografiji, je zelo pomembno, saj tako spoznamo velik del zgodovine našega kraja. Črno-beli in barvni spomini nam odgrinjajo tančice iz življenja majhnega mesta pod mogočno Peco. (Tadej Pungartnik, univ. dipl. etnolog)

BAJNA BITJA NA KOROŠKEM

Slovenci smo, kot drugi narodi, v svojem zgodovinskem razvoju ustvarjali tudi svojo mitologijo, ki pa je zaradi pomanjkanja pisnih virov raziskana predvsem na podlagi etnološkega gradiva, se pravi pripovedk, pesmi, šeg in običajev. Problem teh virov, ki muči raziskovalce, je, da ni mogoče ugotoviti, kdaj so te pripovedke nastale. Kot pri vseh narodih so tudi pri nas nastajali miti, ki so odgovarjali na vprašanja, kot so: »Kdo je naredil svet? Kako se bo svet končal? Kdo je bil prvi človek? Kam gredo duše po smrti?« Odgovori na ta vprašanja morajo biti seveda slikoviti, hkrati pa morajo potrjevati neskončno moč božstev, ki so svet ustvarila ter skrbijo zanj in za duše ljudi.

Slovenski etnolog Damjan J. Ovsec v knjigi *Slovanska mitologija in verovanje* piše, da Slovenci na svojih tleh višjega boštva, z izjemo boga Peruna, ne poznamo. Vse, kar vemo o našem bajeslovju, izvira iz folklornega gradiva. Tako nam je poimensko znanih okrog petdeset bajnih bitij, vendar ljudsko izročilo še ni izčrpano. Najbolj raziskana so tista bitja, ki so povezana s severnimi, germanskimi jezikovno-pojmovnimi vplivi: ajdi, Pehta, škopnek, žal žene itd. Prav ta so bila osrednja tema večera ob treski 5. avgusta v dvorani Gostilne Krebs. Spoznali smo predvsem pripovedke, ki so jih raziskovalci zapisali v Mežici in bližnji okolici. Poučne in zabavne pripovedke so brali Erika Žagar, Dorica Vasle, Metka Zvonar Hohnjec, Peter Peruzzi in Ajda Vasle. Da je bilo veselo in tudi na poskok, je poskrbel harmonikar Žan Pratkanec.

Škopnek

Neka žanjica je nesla otroka v zibelki s seboj na njivo. Ker je bila pridna, ji je šlo delo hitro izpod rok. Mislila je samo na delo, pri tem pa popolnoma pozabila na otroka in pustila zibelko predaleč od sebe. Zato je izgubila oblast nad otrokom, katerega si je osvojil škopnek. Zamenjal je otroka v zibelki in na njegovo mesto položil drugega, ki je bil nekoliko slaboumen. Mati je spoznala, da ji je škopnek zamenjal otroka, ker je dete ležalo v zibelki z glavo ob vznožju. Nesrečna žena si je narezala na Marijin praznik tri mlade leskove šibe in z njimi tako dolgo tepla zamenjanega otroka, da ji je vrglo v zibko njenega otroka nazaj, zamenjanega pa odneslo. Pri tem je vpilo:

»Jaz sem tvojega otroka tako lepo imel, ti si pa mojega tepla!« (Koroške narodne pripovedke, Vinco Moederndorfer)

LJUBIMCI POEZIJE

Proti koncu počitnic (26. avgusta) smo se spet dobili v dvorani Gostilne Krebs. Takrat so bili gostje ob treski mladi koroški pesnici in pesnik – Ana Pisar, Barbara Žvirc in Primož Karnar. Nastopili so pod imenom LJUBIMCI POEZIJE in to takole utemeljili:

Zakaj ljubimci poezije?

Poezija ima nešteto ljubimcev. Vsak, ki se je kadar koli dotaknil knjige s poezijo ali se poskušal v pisanju verzov, se je dotaknil njene intime. Intime besed, ki zapelje v čarne svetove. Intime stavkov, ki rišejo magične podobe neodkritih, neraziskanih svetov. Intime verzov, ki se odtisnejo na bralčevo ali piščevo kožo, nekateri za večno, druge odpihne sapa vsakdana.

Mi smo, kot vsi pesniki, zvesti ljubimci poezije. Nase nas je privezala že dolgo tega. Včasih so vozli trdni, spet drugič popustijo toliko, da se lahko izmuznemo čez plot. Čez plot k prozi, kjer se prelevimo v pogumne avanturiste, ko nas zgodbe vlečejo čez svoje zemljevide, ali v previdne zapisovalce novih zgodb, ki bi jim radi podarili življenje. Ker poezija ni ljubosumna, pesniki radi delimo svoje verze. In ker je danes večer popolnoma pravi za poezijo, vas pozivamo, da zavihate rokave. Tako boste lahko s sabo v noč odnesli ljubezenske odtise poezije na koži. Zjutraj pa boste rekli, kot je rekla naša sestra po besedi, pesnica Maja Visinski Andrejč, da ste bili v »postelji z besedo«.

Poetesi in poet o sebi niso veliko povedali, zanje so govorile njihove pesmi. Čisto na kratko pa so se vendarle predstavili:

Ana Pisar – čeprav nenehno stopa po raznolikih poljih, kjer ustvarja in se izraža, pa se vedno rada odmika v poezijo, saj njen objem tako dobro dene. Če postavljanje črk v besede ljubi svoja zatišja, pa njihovo prebiranje in ukleščanje v misli ne poneha, prav nikoli.

Barbara Žvirc – večna nomadka med poezijo in prozo, izposojevalka besed, ki sanja o lastni knjigarni s kavarno, kjer bi vsem ljubiteljem potapljanja v neštete svetove knjig za popotnico pričarala svojo najljubšo dišečo kavo.

Primož Karnar – politolog, mednarodnik, zaposlen kot ekonomist. Vsak dan se ukvarja z malenkostmi – od prevoda besede pudlanje v ruščino do izračunavanja porabe bencina na 100 km. Včasih sreča kakšno pesem.

1. Mežica skozi čas – Avtor prejema čestitke. Od leve: Jože Grauf, Stane Jesih, Marijan Vončina, Dušan Krebel, Erika Zagar, Jože Libnik (Foto: D.Vasle)
2. Mežica skozi čas – Mežiški knapi (Foto: Š. Erjavc)
3. Mežica skozi čas – Avtor in bralci. Od leve: Janez Grauf, Marijan Vončina, Alojz Repanšek (Foto: Š. Erjavc)
4. Bajna bitja na Koroškem – Žan Pratnekar (Foto: T. Vuk)
5. Bajna bitja na Koroškem – bralci. Od leve: Metka Zvonar Hohnjec, Dorica Vasle, Peter Peruzzi, Erika Zagar, Ajda Vasle (Foto: T. Vuk)
6. Ljubimci poezije – prižiganje treske. Od leve: Ana Pisar, Primož Karnar, Barbara Žvirc, Štefan Erjavc (Foto: A. Vasle)
7. Ljubimci poezije: Ana Pisar, Primož Karnar, Barbara Žvirc (Foto: A.Vasle)

Večere ob treski finančno podpira Občina Mežica, pomagajo nam tudi podjetja Gostilna Krebs, Elstik d.o.o. in Kopa.d.d. Hvala!

Ajda Vasle

Predstavitev knjige »OBLETNICA SAMOTE« *Janija Rifla*

Zbirka kratkih zgodb Janija Rifla z naslovom Obletnica samote je izšla leta 1993 pri založbi Voranc v 1000 izvodih. Ker je bila razprodana, je doživela čast ponatisa, tokrat pri založbi Cerdonis. To je bil povod, da smo knjigo predstavili na večeru ob treski.

1. Od leve: Lovro Vreš, Ajda Vasle, Jani Rifel, Tina Kseneman, Peter Peruzzi
2. Tina Kseneman
3. Od leve: Lovro Vreš, Jani Rifel, Peter Peruzzi, Ajda Vasle
(Foto: D.Vasle)

Odsevanja. Riflov knjižni prvenec Obletnica samote, zbirka kratke proze s spremno besedo Lojzeta Kovačiča, je izšel leta 1993 pri založbi Voranc na Ravnah na Koroškem. Leta 2011 je to knjigo ponatisnila založba Cerdonis iz Slovenj Gradca, ki je leta 2006 izdala tudi drugo Riflovo zbirko kratkih zgodb Človeški dotiki.

Ponatisnjeno knjigo Obletnica samote je na večeru ob treski predstavilo Društvo Literarno gledališče Treska Mežica. Program (in večino besedila tega članka) je pripravil Peter Peruzzi, ki je tudi vodil pogovor z avtorjem. Besedila sta brala še Lovro Vreš in Ajda Vasle. Glasbeno je večer zaokrožila uveljavljena koroška citrarka in učiteljica citranja Tina Kseneman. Večer se je zgodil v dvorani Gostilne Krebs v Mežici s finančno podporo Občine Mežica in pomočjo gostiteljev in podjetja Elstik d.o.o. Hvala!

Ajda Vasle

Jani Rifel se je rodil 22. junija 1952 v Črni na Koroškem. Po izobrazbi je lesarski tehnik, po poklicnosti literat. Začetki njegovega ustvarjanja segajo v sedemdeseta leta dvajsetega stoletja. Takrat se je poizkusil s poezijo, ki jo je prvič objavil v Odsevanjih v začetku osemdesetih let. Po tem se je posvetil predvsem prozi, ki jo je doslej objavil v večini slovenskih leposlovnih revij. Najdlje sodeluje z revijami Zvon, Oznanjenje, Primorska srečanja in

KNJIŽNICA MEŽICA

Ste vedeli, da imamo v Mežici lepo, sodobno knjižnico? Verjetno ste. Morda pa niste vedeli za vse, kar se v tej enoti Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem dogaja in kar nam nudi.

V lepo urejenem prostoru v prvem nadstropju Narodnega doma Mežica lahko izbiramo med 5.380 naslovi za otroke in mladino in 6.207 naslovi za odrasle bralce; v vsoti teh naslovov niso samo knjižna dela, temveč tudi 590 enot neknjižnega gradiva (lahko si izposodite tudi DVD-je in kak glasbeni CD) in 11 naslovov serijskih publikacij. Našteti podatki so iz leta 2010, naša knjižnica pa je letno bogatejša za približno 500 enot. Včlanjeni v enoto Mežica smo člani 335-članske družine, v lanskem letu smo si izposodili 28.478 naslovov, od tega dobre tri četrtine na dom, ostalo smo uporabljali v čitalnici. Organiziranih je bilo 108 predstavitvenih ogledov enote Mežica, udeležila

bralna značka Petra Nosa, redni gostje. Za predšolske otroke enkrat mesečno pripravijo popoldansko uro pravljic - letos se lahko veselimo prav posebej zanimivih glasbenih in glinenih pravljic. Za osnovnošolce

ustvarjalne delavnice, vabijo k sodelovanju v Mega kvizu in Moji naj knjigi ter k reševanju nagradne knjižne uganke. Veseli so dobrega sodelovanja s šolsko knjižničarko ter učiteljicami in vzgojiteljicami.

sta se jih 102 obiskovalca. Kot vsako seme, je dobro tudi tisto, iz katerega vzkljuje ljubezen do branja, sejati dovolj zgodaj, zato se sodelovanje knjižnice z (bodočimi) bralci začne že v vrtcu. Ob ponedeljkih, ko je knjižnica Mežica odprta dopoldne, so vrtčevski otroci, ki sodelujejo tudi v območnem projektu Predšolska

organizirajo voden ogled knjižnice Mežica, kakor tudi Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika, priporočajo branje, v dogovoru z učiteljicami in šolsko knjižničarko pripravijo tematske bibliopedagoške ure, sedmošolce vključujejo v nacionalni projekt Rastem s knjigo (ob obisku jim podarijo leposlovno delo slovenskega avtorja), pripravljajo

V knjižnici Mežica deluje točka vseživljenjskega učenja (VŽU), ki predstavlja učno mesto, opremljeno s sodobno informacijsko in komunikacijsko tehnologijo, ki vsak prvi ponedeljek in sredo v mesecu v delovnem času knjižnice omogoča možnost brezplačnega samostojnega učenja različnih vsebin. In kdo se lahko pride tako učiti? Kdorkoli, ki čuti potrebo po učenju, lahko individualno ali v skupini, ob pomoči usposobljenega svetovalca ali mentorja raziskuje in se izobražuje na najrazličnejših področjih (tuji jeziki, računalništvo, projektno vodenje, zelišča, nordijska hoja ...). Točke VŽU ponujajo tudi predavanja, delavnice, predstavitve različnih vsebin, študijske krožke. Knjižnica Mežica je v sodelovanju s Centrom vseživljenjskega učenja Koroška (CŽVU) od leta 2009

1. Mežičani se aktivno učijo nemščine
2. otvoritev knjižnice v Mežici

do letos organizirala začetni in nadaljevalni delavnici angleškega in nemškega jezika (skupaj štiri delavnice). Delavnice ponujajo odprto učno okolje, ki prebivalcem koroške regije omogoča dostop do vseživljenjskega učenja. Sem sodi predvsem znanje tujih jezikov in poznavanje sodobne informacijske in komunikacijske tehnologije. Projekt delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Po besedah mag. Irene Oder, direktorice Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika, je sodelovanje knjižnice z Občino Mežica, njenim županom in

strokovnimi službami zelo dobro. »Trudimo se, da nabavljamo literaturo, ki jo želijo bralci, prav tako pa moramo slediti standardom in normativom stroke, saj ne smemo zanemarjati nobenega področja, ob vsem pa je treba skrbeti tudi za kvaliteten izbor knjižničnega gradiva. V knjižnico bi radi privabili še več obiskovalcev, tudi ob pravljinih urah in da bi se še množičneje vključili v projekt Korošci pa bukve beremo. Pozivam Mežičane, da se vas čim več včlani v knjižnico in tudi tako s svojimi potrebami sooblikujete nabavno politiko,« pravi Odrova. V mežiški knjižnici diši po novem

lesu in po starih, malo mlajših, svežih, predvsem pa brezčasnih tiskanih straneh, vezanih v najrazličnejše platnice, iz katerih kipijo znanje, zabava, sprostitvev ... Čisto tiho so, a če dobro prisluhnete, na ves glas kličejo tudi vas.

Jerneja Vertačnik

Za informacije v pomoč pri nastanku članka se zahvaljujem direktorici Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika, mag. Ireni Oder, vodji oddelka za izposajo Meti Boštjan ter knjižničarkam Jerneji Gregorc, Katji Čop, Jelki Kos, Lei Vaukan in Darji Molnar.

Perkfest: novi izzivi

Letošnji Perkfest je bil že tretji po vrsti. Očitno je le pridobil naziv »tradicionalni«, čeprav tega leta 2007, ko je debitiral v kategoriji koroških kulturno-zabavnih dogodkov, nikakor nismo predvideli. Danes smo sicer večji optimisti kot takrat, vendar usoda našega edinega mežiškega »festa« je negotova. Še bolj kot takrat.

Verjetno ne rabimo več poudarjati, da je Perkfest največji dogodek tradicionalnega Mežiškega poletja, da poteka tradicionalno vsake dve leti in da ga prirejamo že tradicionalni Perkmandelci. Prav tako ni potrebe, da pišemo, zakaj smo se odločili za ta festival, komu je namenjen in kaj vse zajema. Te stvari ste lahko vsaj v zadnjih dveh letih že sami ugotovili, če ste količkaj na tekočem. Letošnji program Perkfesta je bil za en dan daljši od tistega izpred dveh let. Razlog tiči v dejstvu, da so se naše vsebine razširile z novimi idejami in sodelujočimi. Tako smo letos dobili festival, ki temelji na štirih »trdnih stebrih«: kulturi, zabavi, športu in izobraževanju. Največ kadrovskega okrepitev smo dobili na področju kulture ter s tem omogočili Perkfestu kulturni kvalitativni preskok. Končno pa smo dobili tudi podporo za »steber izobraževanja«, in to s strani domačina Rudija Burjaka s svojo električno »Čebel'co« in s strani policije. Pohvalno, kajne da. Ta dve stebra sta razlog, da je bil letošnji Perkfest boljši in daljši od predlanskega. Če smo malo cinični (kritični) do programa Mežiškega poletja, lahko rečemo, da je naš festivalni program vsaj upravičeno časovno daljši. Bodimo odkriti,

Mežiško poletje traja predolgo. Tistih nekaj manjših dogodkov bi lahko zlahka strnili na obdobje enega tedna ali podaljšanega vikenda. S tem bi imeli krajši in bolj pester program. Kratko in sladko. Tako pa imamo Mežiško poletje z dolgim in medlim programom, ki je povrh poln »internih« (sicer javnih) dogodkov društev. Kot drugi problem našega »poletja« pa je v tem, da bi vsi radi imeli svoj tradicionalni dogodek v petek ali soboto. Že res, da sta tradicija in prilagodljivost nekoliko v kratkem stiku, vendar pa se bodo morale tradicionalne prireditve v prihodnje bolj prilagajati skupnemu dobremu. Kaj pa je skupno dobro, še očitno nismo odkrili, saj se nekateri dogodki v poletnem programu še vedno prekrivajo ali si celo konkurirajo.

Vrnimo se nazaj k pometanju pred svojim pragom. Program letošnjega Perkfesta je bil v primerjavi s tistim iz leta 2009 bolj kakovosten, tako po vsebini kot po performansu. Manj zanimanja je bilo za izobraževanje (predstavitev električnega avtomobila in prometna varnost), kar žal ne preseneča, več zanimanja pa je bilo za kulturo (kar preseneča) in za športne turnirje. Področje zabave je bilo nekje na podobni ravni kot leta 2009. Za razliko od takrat smo zabavo letos razdelili na rokarski in pop del. Na nastopu Big foot mame, Nietov in drugih skupin se je v petek pod šotorom nagnetlo okoli tisoč rokerjev, podobno število obiskovalcev pa vas je prišlo v soboto na Petra Graša. Veliko zanimanja pa je (še enkrat presenetljivo!) med Mežičani požel tudi knjižni boljši sejem, ki je bil tako zbirateljsko kot (seveda) knjižno obarvan. Zagotovo nova ideja za tradicijo! Kljub vsemu, da je letos organizacija tekla kot po maslu in da smo vzpostavili dobro sodelovanje tudi

z Gostinstvom Koroš'c, so se prve težave pojavile že v samem načrtovanju Perkfesta. Začeli bomo z univerzalno težavo: denarjem. Če ti predvideni stroški globoko presega predvidene prihodke, potem ti najprej pade na pamet, da boš skrčil projekt na račun kakovosti do te mere, da si na pozitivni ničli. Verjetno ni potrebno posebej utemeljevati, da je kakovost danes pogojena z denarjem. Ampak, če skrčiš kakovost projekta, ta postane nezanimiv. Če je nezanimiv, je malo obiskovalcev, če je malo obiskovalcev, se stroški ne pokrijejo ... Pot do slabe volje je torej hitra in kratka. Kaj konkretno želimo povedati? Za bistveno večji Perkfest ni bilo denarja. Sanjarjenja o velikem projektu, ki bo presegel vse presežke kulturno-zabavne koroške scene, je bilo gladko konec. Skupaj z županom smo prišli do ugotovitve, da za perkfeste in mežiška poletja z ultrapresežki ni predvidenega dovolj denarja. Če je za celotno Mežiško poletje, katerega del je tudi Perkfest, namenjeno manj denarja, kot stane ena večja rock skupina, potem ne moremo pričakovati, da bomo imeli v Mežici kakovostne tradicionalne projekte. Edina rešitev je v povečanju sredstev za »poletja in festivale«. Za veliko muzike je pač potrebno veliko denarja. Pa da ne bo kakšnih pomislekov, organizatorji ne delamo za honorarje. Smo altruisti, delamo zastonj, vsake toliko časa pa nas za nagrado kdo pohvali.

Druga omejitev ali težava, ki jo vidimo v bodočnosti perkfestov, je prostor. Prostor za šotor postaja namreč vse bolj neprimeren. Prvič, stadion se bo kmalu začel obnavljati, kar pomeni, da bo nekega dne tam drugačna prostorska ureditev ter bolj »občutljiva« infrastruktura. Drugič, težko je ograditi prizorišče »čudnih oblik«,

kakršno je naše, in ga varovati pred tihotapljenjem pijače in ljudi. Ne razumemo namreč, kako se lahko ob izredno nizkih cenah pijače in vstopnine še vedno najde v letu 2011 nekaj ljudi, ki ne bi dali niti evra, bi se pa zabavali celo noč. Ni nobena skrivnost, da se s tem denarjem pokrivajo stroški bendov, ozvočenja, šotora itd. In če so sponzorji manj radodarni, sploh v zadnjem času, potem vsak tak izgubljen evro šteje. Zato smo toliko bolj hvaležni tisti veliki večini naših obiskovalcev, ki nas podprejo. Konec koncev, Perkfest ni samo festival Perkmandelcev, ampak je to festival nas vseh. Vseh Mežičank in Mežičanov. Mladih in manj mladih. Pri takih projektih, ki se postavljajo ob bok Turističnemu tednu ali Jesenskim srečanjem, moramo biti složni, podporni in tudi ponosni. To ne velja le za »navadne« občanane, ampak tudi za gospodarstvenike, politike, društva, gostince in vse ostale v Občini Mežica. Vsak naj prispeva po svojih najboljših močeh in po svojih zmožnostih, pa bodo Korošci hodili meseca junija v Mežico, tako kot hodijo avgusta v Ravne in septembra v

Črno in na Prevalje.

Perkfest zdaj potrebuje vaše ideje in predloge. To ne pomeni, da smo se Perkmandelci izčrpali, vendar vselej je dobro, če je več glav na kupu. Imamo vsaj dve leti časa, da določimo novo lokacijo »perkfestovanja«. Provokativno, a konstruktivno, podajamo predlog, da bi se takšen prostor morda lahko našel tudi na kakšnem zdajšnjem travniku, ki bi ga seveda ustrezno uredili in ki bi lahko postal pomembna gonilna sila turizma v Mežici. Organizacija prireditve bi bila samo ena od aktivnosti, potencialov pa je zagotovo še več, glede na to, da smo za tujce pravi naravni biser in da smo obdani s hribi in gorami, ki nam dajejo odlične pogoje za razcvet gorskega kolesarstva in pohodništva. Narava privlači ljudi, to je dejstvo. Vendar pa bi za kaj takega spet potrebovali ogromno dobre volje, nekaj denarja, predvsem pa razumevanja, da vse to počnemo v korist vseh nas v občini. Mi smo pripravljeni iti takšnim izzivom naproti, kaj pa vi?

Dejan Ulcej, IKDM Perkmandelci

Tabor "Olimpijska vas"

PRED KOČO NA JEŽEVEM V BISTRI SMO BUDNO ČAKALI NA OTROKE, KI SO JIH V NAŠE VARSTVO OZ. NA TABOR PRIPELJALI STARŠI. OBRAZI OTROK, KI OBISKUJEJO TABOR ŽE VEČ LET, SO BILI NASMEJANI, OBRAZI NOVINČKOV SO BILI PLAHI IN HKRATI VESELI.

Letošnjo temo tabora smo kot vedno prilagodili starostnim skupinam. Tabor je potekal v treh skupinah, ki so izvajale različne dejavnosti, kot so: izdelava nakita iz fimo mase, izdelava namiznih in družabnih iger, izdelava podlog za miško, in še bi lahko naštevala. Na voljo so jim bili športni rekviziti in tudi prostega časa so imeli na pretek. Skratka, otroci so bili zaposleni od jutra do večera, nekaterim je bilo to celo premalo. Kot vedno smo jim tudi letos pripravili majhno presenečenje.

Upihnili smo pet svečk na torti, ki so pomenile, da smo letos praznovali 5. rojstni dan tabora. Zvečer je v ta namen sledila zabava z živo glasbo. Nisem se zmotila, res je, letos je minil že 5. tabor in člani društva Perkmandelci smo navdušeni in zelo veseli, da ga izvajamo. Naša srčna želja je, da bi vsako leto potekal tabor v tako velikem številu otrok, ki nam s svojo igrivostjo in nagajivostjo napolnijo skupne dni. Prizadevamo si, da bi bil tabor vedno boljši in bogatejši.

Biti z otroki je zdravilo za dušo.
(FJODOR DOSTOJEVSKI)

ZAHVALJUJEMO SE VSEM UDELEŽENIM OTROKOM IN NJIHOVIM STARŠEM ZA ZAUPANJE, ČLANOM DRUŠTVA PA ČESTITKE IN ZAHVALA ZA USPEŠNO OPRAVLJEN PROJEKT.

Samanta Kovač, IKDM Perkmandelci

Projekt: **vzemi šport,** ne droge in alkohol

Počitnice so mimo in pred nami je novo šolsko leto. Člani IKDM Perkmandelci smo se tudi letos odločili, da otrokom popestrimo začetek šolskega leta in jim omogočimo sprostitev pred novimi izzivi v vrtcu in šoli. Tako smo za naše najmlajše sokrajane, mlade in tudi starejše pripravili športni vikend oziroma projekt z naslovom VZEMI ŠPORT, NE DROGE IN ALKOHOL.

mali nogomet in ulični hokej. Letos je prvič potekal »Perky« tek, pri katerem smo najboljšim podelili tudi majhne nagrade. Da pa je vse potekalo bolj spontano, so imeli otroci vse tri dni na voljo različne športne pripomočke in igre (badminton, kolebnice, žoge ...), s katerimi so se igrali sami ali v družbi prijateljev.

Člani društva smo bili z obiskom izredno zadovoljni in upamo, da so se dobro počutili tudi otroci in vsi, ki so se udeležili našega projekta. Tega bomo zagotovo ponovili tudi nasle-

TRIDNEVNA ŠPORTNA PRIREDITEV JE POTEKALA OD 2. DO 4. SEPTEMBRA PRED NARODNIM DOMOM V MEŽICI. LETOŠNJE LETO SE JE Z NAMI ZABAVALO NAJVEČ LJUDI DO SEDAJ. ŽE PRVI DAN JE BIL ODZIV ZELO DOBER, SAJ SE JE AKTIVNOSTI UDELEŽILO VELIKO OTROK, MLADIH IN NJIHOVIH STARŠEV, NASLEDNJA DVA DNEVA PA JE BIL OBISK ŠE VEČJI, ČESAR SMO BILI ZELO VESELI.

VZEMI ŠPORT

Za vse, ki so želeli sodelovati, smo v petek pripravili odbojko na mivki, ki je potekala na letnem telovadišču, otroci so se lahko pomerili v uličnem hokeju ter ulični košarki, kratkočasili pa so se tudi z različnimi igrami. Sobotno popoldne smo popestrili s štafetnimi igrami, pri katerih so otroci zelo uživali in se zabavali. Igrali smo

se igre z vodnimi baloni in se hkrati ohladili, za zabavo pa smo se pomerili še v hokeju in malem nogometu. Za zaključek našega športnega vikenda smo otrokom pripravili različne igre pod košem, zabavne štafetne igre, igre z vodnimi baloni ter seveda

dneje leto, že zdaj pa vsem otrokom in mladim, ki letos ponovno stopajo skozi šolska vrata, želimo prijetno in zabavno novo šolsko leto, polno znanja ter novih izkušenj!

Eva Zapečnik

Potovanje okrog sveta: NA OBISKU PRI INDIJANCIH

Počitnice so prehitro minile. Nanje pa so ostali lepi spomini. In kako smo si v vrtcu popestrili prve počitniške dni?

Raziskovali smo življenje indijancev. Pri tem so nam bile v veliko pomoč slikanice o Indijancih, skozi katere so otroci spoznali indijanske vasi, šotore tipije, njihov način oblačenja, poslikavo obrazov, njihovo orožje in orodje ter različne funkcije, ki jih indijanci opravljajo: kdo je lovec, vrtač, bojevnik ... Poslušali smo indijansko glasbo, igrali na bobne in ob tem spontano gibalno ustvarjali. Večino dejavnosti smo izvedli na našem igrišču, kjer smo si postavili indijansko vas, priredili ples ob ognju, indijanske športne igre ter obred, kjer smo pridobili prava indijanska imena. Pozabili pa nismo niti na izdelavo perjanic in nakita.

OTROCI SO ZARES UŽIVALI. BILI PA SO TUDI SOUSTVARJALCI DEJAVNOSTI. DAJALI SO IDEJE, POBUDE IN S TEM OBOGATILI SVOJO IGRO IN DOŽIVLJANJE DRUGE KULTURE. NA OBISKU PRI INDIJANCIH NAM JE BILO ZELO, ZELO LEPO.

vzgojiteljica MOJCA Šimenc

Poletne dogodivščine v vrtcu Mežica

Čas počitnic je za nami. Mi – starejši in najmlajši, pa se radi spominjamo na te razigrane, radožive ter sončne in vroče dneve. Vas zanima ZAKAJ? Zato, ker smo takrat ustvarjali, se igrali in učili, hkrati pa sodelovali na natečaju **POLETNA DOŽIVETJA**.

Doživetja, ki so nas bogatila, so med drugim bila tesno povezana z vodo in s plovili. S pogovori in pripovedovanjem otrok smo se spomnili čofotanja v morju, opazovanja ladij, jadrnic, čolnov, trajektov ... in hitro je v majhnih otroških glavicah vzplamtela ideja, da bi si sami izdelali plovila. V vrtec so pričeli prinašati odpadni material (saj veste, mi smo EKO VRTEC) – tetrapak, plastenke, papir, karton ... in gradnja se je začela. Izdelali smo ladvice iz papirja (gubanje), jadrnice z velikimi jadri, plovila na pogon.

Seveda smo morali našo domišljijo preizkusiti. Vsa otroška vprašanja: ali ladjica pluje, ali se bo potopila, zakaj ne ... so dobila odgovor v bližnjem potočku. Vsi smo pri tem uživali, se zabavali in se ne nazadnje veliko naučili.

Naše dejavnosti smo posneli. Če bi želeli del našega počitniškega igranja in ustvarjanja v vrtcu doživeti tudi vi, vas vabimo, da si ogledate naš posnetek na spletni strani vrtca ali na http://bansi.si/poletna_dozivetja.

NAŠE UTRINKE SI JE OGLEDALA TUDI STROKOVNA KOMISIJA IN OCENILA, DA GLAVNO SKUPINSKO NAGRADO PREJME NAŠ VRTEC – VRTEC MEŽICA. VESELI IN PONOSNI SMO NA TO.

Čeprav je poletje že za nami, se veselimo prihajajočih dni, saj vemo, da nas bo 19. oktobra obiskal slonček Bansi in snemalna ekipa RTV Slovenija.

vzgojiteljica MARJETKA Ošlak

Nova podoba našega vrtca

Pravijo, da je najboljšo komaj dovolj dobro za otroke in tega se zavedamo tudi v našem vrtcu, zato se skupno z investitorjem Občino Mežica in vodstvom šole trudimo, da naš sicer stari vrtec dobiva novo podobo.

V letih, ko smo se združili, smo obnovili otroške umivalnice, pridobili nova igrala na dvorišču, preplastili del igrišča, pokrili streho, menjali stavbno pohištvo v montažnem delu in obnovili ogrevanje.

V šolskem letu 2010/2011 smo zamenjali dvoje vhodnih vrat, menjali vse radiatorje v igralnicah, namestili

termostate, v dveh igralnicah smo menjali strop in obnovili parkete, namestili nova pomična vrata, del pohištva in obogatili igralnice z didaktičnim materialom, ki je potreben pri vzgojnem delu. Ponosni smo tudi na to, da imajo naši otroci samopostrežni način prehranjevanja in imamo jedilne servise iz stekla (akropala), kar smo prav tako vnesli to koledarsko leto.

Uredile so se tudi klančine pri dveh izhodih iz igralnic, da imajo otroci varno pot.

V planu je še menjava peska v

peskovnikih, pokritje malega peskovnika, preplastitev preostale površine dvorišča in pa v skladu s finančnimi možnostmi še nadaljna prenova stropov in tal.

Želja vseh nas, ki delamo z najmlajšimi, je, da se otroci dobro počutijo v našem vrtcu in predvsem to, da so varni, srečni in zdravi.

Za vse to se zahvaljujemo Občini Mežica in ravnatelju Janku Plešniku. Želimo vam prijazne jesenske dni!

Za majhne in velike iz vrtca Mežica zapisala Milena Konečnik.

POVEZANOST ŠOLE IN VRTCA z lokalnimi kmetijami

V ŠOLSKEM LETU 2011/12 STA SE OŠ MEŽICA IN VRTEC MEŽICA VKLJUČILA V DVA NOVA PROJEKTA: PO ZNANJE NA KMETIJO IN TADICIONALNI SLOVENSKI ZAJTRK.

Namen projekta Po znanje na kmetijo je povezati šole in vrte z lokalnimi kmetijami. Skozi vsebine na kmetiji bodo otroci spoznavali odgovoren odnos do narave, lokalnih pridelkov in izdelkov ter okolja, cenitev življenja na podeželju, naravno dediščino, tradicionalno jed, lokalno hrano ... Učni poudarek kmetij v smislu učilnic na prostem pa je vsekakor odlična popestritev rednega učnega programa za našo šolo in vrtec, kar smo tudi vključili v naš učni načrt.

Nosilec tega projekta je LAS Mežiške doline – KGZS, Zavod Celje, Izpostava Ravne na Koroškem.

V ta projekt se je v tem šol. letu vključilo približno 50 otrok iz OŠ in 50 otrok iz Vrtca Mežica. Naravoslovni dnevi, katerih stroške krijejo Ministrstvo za kmetijstvo in Občine Mežiške doline, se bodo začeli izvajati že letošnje jesen in spomladi naslednjega leta. Izpeljava naravoslovnih dni je trenutno možna na 4 kmetijah v Mežiški dolini: kmetija Polh s svojim mlinom, kmetija Dvornik, Kmetija Mikl, kmetija Kajžar z mizarsko delavnico in čebelnjakom in čebelarско društvo Prevalje. V naslednjih letih pa se jim bo počasi priključilo še nekaj ostalih kmetij Mežiške doline.

Kmetijsko gozdarski zavod Celje je konec avgusta organiziral izobraževalni dan za učitelje na vseh teh kmetijah, ki se ga je udeležilo 5 učiteljic naše OŠ in 4 vzgojiteljice Vrtca Mežica.

Projekt Tradicionalni slovenski zajtrk pa obsega tri vrste aktivnosti: zdrav zajtrk za vse otroke OŠ in Vrtca Mežica,

ki bo 18. 11. 2011, različne učne vsebine in različne vzporedne aktivnosti, ki se bodo izvajale preko celega šolskega leta. Šola in vrtec bomo za pripravo zdravega zajtrka dobili različna živila, ki jih bodo podarili kmetijska gospodarstva in živilsko predelovalni obrati.

Šola in vrtec bosta prejela tudi gradiva na temo čebele, kmetijska pridelava in predelava, lokalna oskrba, zdrav slovenski zajtrk ter zdrav življenjski slog. Šola in vrtec pa bomo tem vsebinam posvetili od ene šolske ure pri gospodinjstvu do enega dne z obiski kmetij.

V okviru projekta bo potekal literarni in likovni natečaj. Otroci Vrtca Mežica bodo risali najbolj izvirne risbice na temo čebele, kmetijstvo, gibanje, prehranjevanje in predelava hrane.

Učenci 1. in 2. triade OŠ bodo na natečaju sodelovali z najbolj izvirno poslikano panjsko končnico na enako temo, kot vrtec. Uporabili bodo lahko katerokoli slikarsko tehniko. Učenci 3. triade OŠ se bodo preizkusili na natečaju z najbolj izvirnim verzom ali pregovorom na temo tradicionalni slovenski zajtrk. Vse starostne skupine otrok pa bodo lahko sodelovale tudi z najbolj izvirnim logotipom in sloganom projekta na dano temo.

SKRATKA, KOT VSA LETA DOSLEJ, BO TUDI TO ŠOLSKO LETO NA NAŠI ŠOLI IN V VRTCU POTEKALO KAR SE DA RAZISKOVALNO IN INOVATIVNO.

Koordinatorica projektov:
Nina Pratnekar

Novo šolsko leto

S PRVIM SEPTEMBROM SO SE ODPRLA VRATA V NOVO ŠOLSKO LETO, V NOVE IN STARE PROJEKTE TER V NOVE PRILOŽNOSTI ZA UČENJE. 272 UČENCEV ŽE ODKRIVA NOVA OBZORJA ZNANJ. V PRVI RAZRED JE VSTOPILO DOSLEJ NAJMANJŠE ŠTEVILO UČENCEV – 18; OD TEGA 15 DEČKOV IN TRI DEKLICE. SVOJ SPREJEM SO DOŽIVELI PRVEGA SEPTEMBRA V POPOLDANSKIH URAH, KO SO JIH V MALI TELOVADNICI POZDRAVILI STAREJŠI UČENCI Z GLEDALIŠKO IGRO TER UČITELJICA NATAŠA IVARTNIK IN VZGOJITELJICA MARIJA OVNIČ.

Tudi v tem šolskem letu bomo nadaljevali s projekti, ki so postali že naša stalnica: Unesco, Evropska vas in Eko šola. 26. septembra smo tudi slovesno podpisali Eko listino, ki je bila potrditev našega dela, hkrati pa obveznost, da bomo delali dobro in uspešno še naprej. Novo poglavje v svojem izobraževanju pa je začelo beležiti 22 učencev, ki so junija končali osnovnošolsko obveznost. 7 učencev bo šolanje nadaljevalo na Gimnaziji Ravne na Koroškem, 1 učenec na Umetniški gimnaziji Maribor. 4 učenci so vpisani v program Srednja medicinska sestra/srednji zdravstvenik (ŠC Slovenj Gradec), 1 učenec v program

Gastronomsko turistični tehnik (ŠC Slovenj Gradec), 1 učenec Strojni tehnik (Srednja šola Ravne na Koroškem), 1 učenec Ekonomski tehnik (ŠC Slovenj Gradec), 1 učenka v program Kozmetični tehnik (Ljubljana), 2 učenca v program Vzgojitelj predšolskih otrok (Muta), 1 učenka v program Bolničar negovalec (ŠC Slovenj Gradec), 1 učenec v program Trgovec (ŠC Slovenj Gradec), 1 učenec Avtoserviser (Srednja šola Ravne na Koroškem), 1 učenec Mizar (ŠC Slovenj Gradec) in 1 učenka v program Pomožni administrator (Center za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje Kamnik).

Barbara Prevorčič

Naša župnija

Po izteku počitniškega in dopustniškega časa smo še polni različno doživetih vtisov in dogodkov na morju, gorah ali pa kar v domačem kraju.

V naši župniji sv. Jakoba so se vrstili kar skozi celo poletje. Tako smo 26. junija slovesno obhajali **biserno sv. mašo gospoda Jožeta Lodranta**.

V imenu župnije je častitljivemu slavljenču spregovoril gospod Jure Pratnekar, član ŽPS.

Kot častnemu občanu občine Mežica mu je za njegov visok duhovniški jubilej čestital tudi župan OM, gospod Dušan Krebel.

Za njegovo šestdesetletno pastoralno pot, ki so jo spremljale različne postaje, preizkušnje ter vsebine, so mu zahvale v pisni poslanici izrazili iz Maribora **dr. Marjan Turnšek, nadškof metropolit, dr. Franc Kramberger, nadškof v pokoju in dr. Jože Smej, naslovni nadškof.**

Biseromašniku je osebno voščilo dodal še župnik Franc Linasi. Vrednoto duhovniškega jubileja je navezal na vsebino novo mašne podobice: **»Hvaležen sem Njemu, ki me je postavil v službo in me imel za vrednega.«** Novo mašno geslo je povezano z željo in uresničitvijo zastavljene poti novomašnika. Po šestdesetih letih pa je biseromašnik na podobico zapisal: **»Zakaj v Njem živimo, se gibljemo in smo.«** V obeh zapisih je velika in dolga pomenska razlika. Novo mašne

želje so se uresničevale šest desetletij. Prehrojena pot je dozorela v upanje in zaupanje, da se v Njem umirimo tudi takrat, ko se bo končal nemir našega zemeljskega romanja.

Biseromašnik, gospod Jože Lodrant, svoje tukajšnjo popotovanje z veseljem nadaljuje in Bog daj našemu duhovniškemu jubilanu moči in zdravja še naprej.

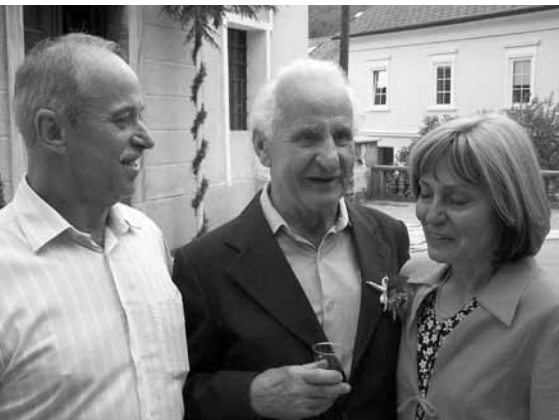
Sv. mašo smo slovesno dopolnili s procesijo in Zahvalno pesmijo. Pridne roke so poskrbele za prigrizke in pijačo. Vsi zbrani smo v krogu slavljenca doživeli bogato medsebojno povezanost.

V okviru lepe nedelje 24. julija smo v župniji obhajali ponovitev nove maše gospoda Gašperja Kočana iz Gorij na Gorenjskem.

Mnogo sorodstvenih vezi in spominov ga veže na Mežico, zato smo bili veseli njegove odločitve in pripravljenosti, da novomašni blagoslov in veselje podeli tudi z mežiškimi farani. Po uvodnih pozdravnih nagovorih in dobrih željah je sv. mašo vodil novomašnik Gašper. Žal nam vreme ni dopuščalo za zunanjo spremljanje Najsvetejšega, kar smo s pro-

šnjami, molitvijo in blagoslovom ter pesmijo dostojno počastili v cerkvi. Po opravljenem bogoslužju smo se zbrali v lepo urejeni večnamenski dvorani, ki sta nam jo velikodušno odstopila zakonca Rudi in Nevenka Sedovšek, za kar se jima iskreno zahvaljujemo. Ob hladnem in deževnem vremenu je še kako teknil okusen golaž, ki ga je skuhal gospod Mirko Tomec. Tudi njemu lepa hvala za pripravo dobrega toplega obroka. Zahvala tudi vsem gospodinjam za sladke dobrote, ki jih velikodušno prinesejo za različne priložnosti. Kljub dežju, ki se je prej naveličal kot mi, smo lepo nedeljo v vseh ozirih zadovoljno zaključili.

sv. maše poslovlili od našega župnika gospoda Franca Linasija.

Petindvajset (25) let je kot dobri pastir delil z nami različne poti in trenutke veselja ter žalosti. Mnogo misli se je porajalo ob njegovi odločitvi, da odhaja službovat v župnijo sv. Martina v Šmartno pri Slovenj Gradcu. **S hvaležnostjo v srcu se bomo spominjali njegove skrbne in zavzete pastoralne dejavnosti v naši župniji.** Stisk dlani je spremljala tiha prisotna misel, da so med nami le kratke razdalje ponovnega snidenja.

Bog povrni za vse dobro!

Ob 11. uri pa smo se že spet vsi zbrali **na Platu pri sv. Lenartu, kjer smo skupaj obhajali lepo nedeljo.**

Mirno zeleno okolje, bogata okrašenost božjega svetišča in veselost ter gostoljubje

tamkajšnjih ljudi je v celoti izpolnilo to nedeljo z vsemi pričakovanji. Tudi »Platčani« so pripravili g. Linasiju pristrčno popotnico za novo pastoralno službo. Ostali smo na dobrem kosilu domačije Kunc in se zadržali v prijetnem druženju.

Po odhodu g. Linasija je njegovo mesto v župniji sv. Jakoba prevzel nov župnik gospod Davorin Vreča.

K nam je prišel iz župnije Stranice pri Slovenskih Konjicah.

V nedeljo, 7. avgusta, ga je na začetku sv. maše v imenu cele župnije pozdravil in mu zaželel dobrodošlico član ŽPS in ključar Jože Tominc.

Naj naše medsebojne korake usmerja dobro sodelovanje, pomoč in zaupanje v Boga ter bližnjega.

Marjeta Tasič

Že čez teden dni, 31. julija, pa smo se ob koncu nedeljske

OSLO Mesto miru je spregovorilo ...

ENA NAJMIRNEJŠIH SVETOVNIH PRESTOLNIC, PRESTOLNICA Z MALO MANJ KOT 600.000 TISOČ PREBIVALCI, ČETRTO LETO ZAPORED NAJDRAŽJE SVETOVNO MESTO, MESTO, KI JE V TEM LETU GOSTILO SVETOVNO PRVENSTVO V NORDIJSKEM SMUČANJU, MESTO, V KATEREM VSAKO LETO POTEKA PODELITEV NOBELOVIH NAGRAD, IN MESTO, KI GA JE NEDAVNO PRETRESEL PRAVI MASAŠAKER, KI JE TERJAL 76 ŽRTEV ..., VSE TO JE OSLO, GLAVNO MESTO NORVEŠKE.

S težavo si predstavljamo življenje v hladni Skandinaviji, ki je vsem nam tako tuja, tako oddaljena in katere prebivalstvo naši stereotipi označujejo kot hladno, vase zaprto in nedostopno. Prestolnica Norveške je resda veliko komu nepoznana in navidezno veliko drugačna od ostalih evropskih mest, vendar prav zaradi nekaterih specifičnih dejavnikov, ki so oblikovali to mesto, še toliko bolj privlačna in zanimiva.

Govorim o mestu, ki je bilo tarča našega zimskega potepanja, o potovanju, ki je porušilo vse stereotipe in o nepojmljivem dogodku, juljskemu bombnemu napadu in pokolu na otoku Ut ya v bližini mesta, ki bo na prebivalcih mesta pustilo pečat, v vseh preostalih zemljanih, ki utripa mesta še niso začutili na lastni koži pa pomisleke oziroma bodo ostali še naprej ravnodušni do tega skandinavskega bisera.

In v čem se ta skandinavska prestolnica tako razlikuje od ostalih prestolnic?

Mesto Oslo leži na severnem koncu Oslofjorda, ki ga deli polotok Nesodden. Mesto tako obkroža morje ter zeleni hribi in gore. K samemu območju Osla pa spada kar 40 otokov in 343 jezer, ki so glavni viri pitne vode. V samem mestu pa so kljub zgoščenosti mestnega centra svoj prostor našli številni parki z zgodovinsko preteklostjo.

Norveška je kraljevina, ki ji vlada kralj Harald V., čigar palača se razprostira sredi mogočnega parka tik nad središčem Osla in ki je za turiste zanimiva tudi zaradi dostopnosti, saj je do palače mogoče priti brez

vstopnin in policijskega nadzora in če po svoji mogočnosti ter častni straži nebi izdajala svojega namena, kot laiki sploh pomislili nebi, da gre za domovanje kralja in njegove družine. Poleg tega, da mesto z svojo zelenostjo in številnimi družinskimi hišam, ki so sploh v predelih izven centra mesta grajena iz lesa, pri obiskovalcu popolnoma prekrije, da se nahaja v velemestu ter tako povzroči občutek domačnosti, ki ga nadgradi še nenavadna gostoljubnost domačinov, ki so pravo nasprotje vsemu, kar smo navajeni v našem vsakdanu.

Za razliko od ostalih evropskih mest pa v mestu ni videti kolon avtomobilov, slišati trobljenja, policijskih kontrol prometa in nobene

nestrpnosti. Prebivalci mesta v veliki večini uporabljajo mestni promet, tramvaje in avtobuse, pod mestom je speljana tudi podzemna železnica, v bolj oddaljene kraje pa se tako meščani kot turisti odpravijo z vlaki. Prava atrakcija v mestu pa so številni domačini in turisti s tekaškimi smučmi, ki jih srečaš prav na vsakem vogalu v centru mesta, na vsakem avtobusu, največ pa jih je na metroju, ki vozi v zimsko središče Holmenkollen.

adrenalinski začetek posrebeli s tekanjem po letališču, saj so se vsi potniki že vkrkali na letalu, ko so po vseh zvočnikih klicali tri »slepe potnike«, ki smo malo zamujali, vendar smo se prav zaradi zamude uspeli skozi vse kontrole vozovnic in prtljage spraviti v rekordnih treh minutah in se tako v krohotu zgrudili na svoje sedeže na pol praznega letala. Verjemite, da je lahko prav zanimivo, ko nekdo čaka prav vas!

Ponovno pa smo se morali navaditi na preračunavanje in premerjanje cen z našimi, saj Norveška, kljub svoji razvitosti in naprednosti ni članica Evropske unije in ima tako še vedno svojo valuto, norveško krono. To je le nekaj izmed značilnosti Osla, ki pa smo jih mi v pičlih treh dneh doživeli po svoje.

Naše potovanje se je začelo v Benetkah, kjer smo za

Po dveh urah letenja smo pristali na letališču Rygge, kjer nas je najprej presenetilo temeljito izpraševanje carinice, kje bomo bivali, kako dolgo bomo ostali in kako se bomo peljali do centra mesta, ki je bilo oddaljeno slabih 60 kilometrov. Na tak način se pri njih država vsaj do neke mere zavaruje pred migranti, ki tekajo s trebuhom za kruhom.

In končno smo ob pol eni uri

OPERNA HIŠA
in zaledenelo morje pred njo

Pogled z vrha skakalnice
HOLMENKOLLEN

MESTNA HIŠA
kjer podeljujejo Nobelove nagrade

zjutraj z avtobusom prispeli na centralno avtobusno postajo v središču Osla. Glede na to, da je bilo sredi tedna in sredi noči, smo v okolici postaje le s težavo našli nekaj okajenih domačinov, da bi nam povedali, v katero smer moramo, da bomo našli naš hotel. A že v našem prvem poskusu iskanja pomoči smo naleteli na prijaznega (sicer močno okajenega) gospoda, ki je bil prvi primerek norveške prijaznosti, saj se je namesto da bi nam povedal za pot, odločil da nas pospremi v 10 minut hoje oddaljen hotel. Mislili smo, da je gospod le slučajno prijazen, vendar smo v naslednjih dneh še večkrat naleteli na podobno prijaznost domačina, ki je prav tako deset minut korakal z nami, da nam je pokazal menjalnico, kjer ni provizije in pa fanta, ki je z nami šel na drugo stran ceste, počakal naš tramvaj, nam naročil, koliko postaj se peljemo do želje-

ne točke in se nato vrnil na svojo postajo na drugi strani ... Teh stvari v današnjem svetu hitenja res ne doživiš pogosto. No, in po napol prespani noči in obilnem zajtrku nas je čakalo raziskovanje. Za začetek smo si kupili tako imenovani Oslo Pass, vstopnico za vse mestne avtobuse, tramvaje, podzemno železnico in vlake, v vstopnici pa so bile vključene tudi številne vstopnine za mestne muzeje, popusti v restavracijah, pri najemu drsalk in še kje.

Prvi dan nas je čakalo mestno jedro, katedrala, mestna hiša, v kateri vsako leto podeljujejo Nobelove nagrade, Nobelov center miru, kjer lahko izveš vse in še več o vseh dosedanjih nagrajencih, ena etaža pa je namenjena le zadnjemu nagrajencu, ki ga podrobno predstavijo, razstavljen pa so imeli tudi časopise iz vseh držav, v katerih se je o njem pisalo.

Na naše veselje smo prvič v življenju videli, kako zgleda zaledenelo morje in kako po pristanišču z malimi ledolomilkami omogočajo plovbo. Po sprehodu med mogočno mestno infrastrukturo smo naleteli na operno hišo, ki je pravi arhitekturni čudež, zaradi zaledenega morja pa od daleč nismo prav vedeli, ali stoji na kopnem ali v morju.

Ker pa smo bili ravno na Norveškem, pa se seveda tudi spodobi, da smo obiskali tudi Vikinški muzej in muzej Kon -Tiki, kjer imajo razstavljenе splave, ki so prvi pluli po oceanu in le tega tudi prepluli. Sledila je še enkrat vožnja nazaj v center mesta, večerja v prvi gostilni s hitro prehrano in ponovno dolg sprehod mimo pred kratkim razdejanih parlamentarnih zgradb, mestne katedrale, mestnega teatra, Ibsnovega muzeja, ameriške in španske ambasade in vse do kraljeve palače. Zaradi dvanajsturnega pešačenja po mestu in muzejih gor in dol ter pozne ure smo se nazaj do hotela odpravili s tramvajem.

Za drugi dan pa je ostal v planu še Holmenkollen, ena

najprestižnejših skakalnic na svetu in skakalnica, na kateri so le 14 dni po našem obisku slovenski skakalci osvojili bronasto medaljo svetovnega prvenstva. Plan smo kaj hitro izpolnili, ob enajstih smo bili na vrhu skakalnice, kamor so nas kljub tekmi za državno prvenstvo spustili brez težav, kar je bilo pravo presenečenje, saj kljub tekmovanju ni bilo nobenih varnostnih ukrepov. Ker pa nam je po pešačenju po nordijskem centru, preizkusu simulatorja smučarskih skokov in fotografiranju ostalo še kar nekaj časa, smo se napotili še v tehnični muzej, kjer smo se dve uri igračkali.

DA PA NE BO IZGLEDALO, DA SMO SE PO MESTU POTEPALI SAMI LJUBITELJI MUZEJEV, NAJ SAMO ŠE POJASNIM, DA SMO OBISKALI LE 4 NJIHOVE NAJZNAMENITEJŠE MUZEJE, OSTALO NAM JIH JE ŠE KAKŠNIH 20. POLEG TEGA PA SO PRI NJIH VSI MUZEJI NAREJENI TAKO, DA LAHKO POVSOD NEKAJ PREIZKUŠAŠ IN SE IGRAČKAŠ TER NA ČISTO DRUGAČEN NAČIN,

Spominki so opremljeni
Z NORVESKO ZASTAVO

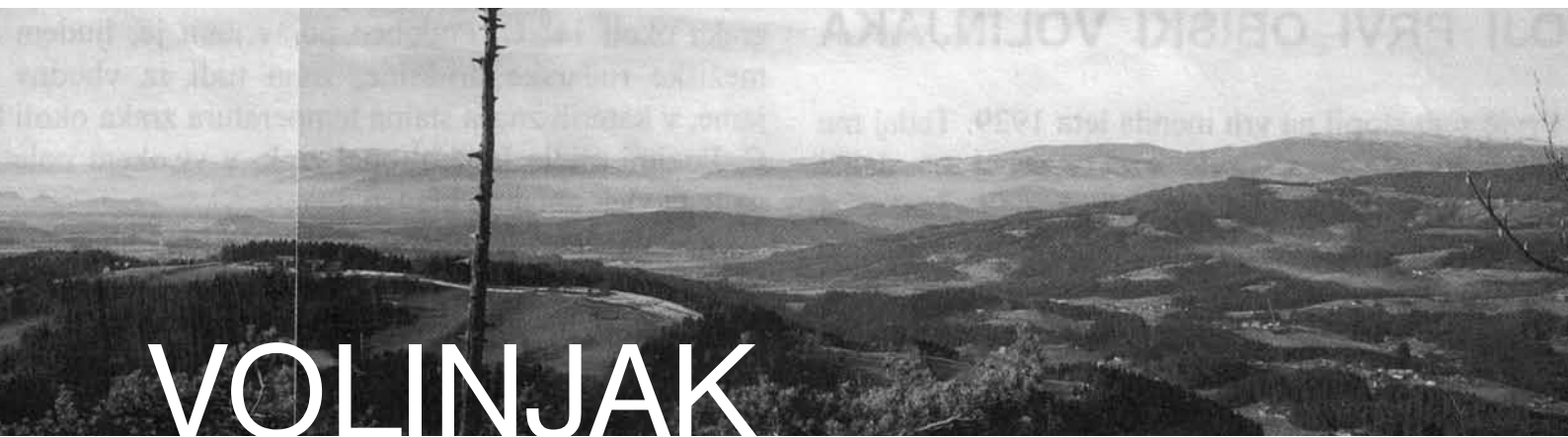
KOT SMO TO NAVAJENI
IZ NAŠIH MUZEJEV,
ODKRIVAŠ BISTVO
MUZEJA. MUZEJI SO NAM
TAKO PRVIČ V ŽIVLJENJU

BILI ZANIMIVI IN SMO
IZ NJIH VERJETNO VSI
ODNESLI VELIKO VEČ,
KOT BI PRIDOBILI S
SAMIM GLEDANJEM.

Naš obisk Osla je tako bil skoraj pri koncu, pogledali smo si še nekaj slučajno najdenih lokacij mesta ter se podili po trgovinah, da bi si privoščili pivo, ki pa smo ga le s težavo dobili, pa še za tega smo v trgovini odšteli dobrih 30 kron, kar v evrih znaša okoli 4 evre. Ko pa sem že pri cenah piva, naj za primerjavo še omenim, da v mestu v piceriji za malo pivo, čaj in pico odšteješ z vključenim 20 % popustom 48 evrov. Tako bo mogoče lažje razumljivo, zakaj smo

se odločili da dva dni večerjamo hitro hrano.

Naslednje jutro nas je čakal le še dolg zajtrk, konkretna kava, sprehod do centralne avtobusne postaje ter vožnja do letališča. Ob poti smo imeli opravka še s številnimi prijaznimi domačini, ki na vseh obiskovalcih pustijo izjemen vtis in se ob dogodkih, kot se je zgodil julija, res lahko vprašamo, kje je sploh še varno, če mesto miru in mesto prijaznih ljudi lahko doživi kaj takšnega.

VOLINJAK

LETA 2002 SEM OBJAVIL V KOROŠKEM FUŽINARJU PRISPEVEK O VOLINJAKU. NAPIŠAL SEM GA NA SPODBUDO VSE BOLJ MNOŽIČNIM SPREHAJALCEM POBOČIJ ONKRAJ MEŽE. TA, Z ZLOŽNO SPELJANO IN DO KUNCA ASFALTIRANO CESTO TUDI ZA STAREJŠE NE PREDSTAVLJAJO NAPORNEJŠE HOJE. OBENEM PA NUDIJO, PREPREDENA S STEZAMI IN KOLOVOZI, PRIJETNO OSONČENA, RAZLIČNE KOMBINACIJE POTI. SPOSOBNEJŠI SE PODAJO CELO NA DALJŠO KROŽNO POT MIMO GUTOVNIKA, JEŽA, PRESENCA TER NAZAJ MIMO VOJAKA, OBRETANA, STAREJA V MEŽICO. MLAJŠI PA SE VZPENJAJO ŠE DALJ NA ZANIMIVI, SKRIVNOSTNI VOLINJAK, DOMOVANJE NEKDANJIH ŽAL ŽENA.

KER FUŽINARJA PRED LETI GOTOVO MNOGI NISO PREBRALI, NAJBRŽ NE BO ODVEČ, DA SE SPIS O VOLINJAKU PONOVO PONUDI V BRANJE TUDI V ŠUMCU.

Volinjak (886 m), hrib med Mežico in Lešami, zavzema v geografiji Mežiške doline prav poseben položaj. Med nižjimi hribi mu, v »zaplančanem« okolišu doline, revnemu z razgledi v dalj, upravičeno pripada sloves izjemnega in hitro dostopnega razgledišča. Od tu se namreč odpirajo širni razgledi na vse štiri nebesne strani. Proti jugu zaključuje

jejo obzorja sprehajalca, prihajajočemu iz mežiške strani, hrbitišča Smrekovca, naprej kukajo za prednjimi grebeni Šumahovega in Pikovega vrha prepadne stene Raduhe, pod njihovim vnožjem opaziš tudi majhen del vršine Lučkega dedca nad Korošico v Savinjskih planinah, proti zahodu pa dominira mogočno pogorje Pece. Naprej od nje segajo

pogledi v 100-kilometrsko daljave čez koroške ravnice proti Beljaku, mimo Osojščice in verige Krških Alp z najvišjim Eisenhutom, vse do Visokih Tur. Dobremu očesu je viden celo večni sneg na pobočjih tritisočaka Hochalmspitze. Naprej, čez obzorja proti Djekšam, pa štrle posamezni vrhovi Schladmingskih Nizkih Tur. Na severni strani se nad

Šmarjeto in Strojno bočita Svinjska planina in Golica s svojimi radarskimi kupolami. Vzhodno stran razgledov tvori obdravsko hribovje s Kozjakom, Pohorje s Kopami in Črnim vrhom, panoramo pa zaključuje Uršlja gora.

Volinjak pa omogoča dodatno tudi pogled na dno doline. Saj so od tod vidna

– razen Žerjava in Črne – vsa njena krajevna središča: Mežica, Holmec, Šentanel, delček Prevalj okoli Dobje vasi, del Raven z Javornikom in seveda Leše s kotuljsko stranjo v ozadju.

To imenitno danost ima Volinjak pač zaradi središčne lege v dolini in nekako v centru polkroga, ki ga tvori dolina z Mežo, ko njen severni tok od Črne proti Mežici zavije pod Volinjakom na vzhod, proti Prevaljam in Ravnam.

O NEKDANJI IN DANAŠNJI UPRAVNI IN FARNI PRIPADNOSTI VOLINJAKA

Beseda Volinjak nekdanji označevala samo hriba s tem imenom, ampak tudi obstoj enako imenovanega naselja s svojimi hišnimi številkami. To je bilo dokaj obsežno in je segalo od Prapreja na leškem koncu čez ves hrib globoko navzdol na mežiško stran, vse do Meže pri t.i. Torčevi žagi.

Že za časa Marije Terezije in Jožefa II., zlasti pa pri uvedbi prvih katastrskih občin in pozneje tudi političnih občin, je razsvetlenska oblast težila k temu, da so upravna območja zaokročili in jim postavili bolj naravne meje, kot pa so jih imela tista še iz dobe fevdalnih razmer. Tako so približevali prebivalstvo bližnjim naravnim krajevnim središčem. Temu procesu se je prilagajala tudi cerkvena organizacija, saj je prevladalo stališče, naj farani ne bi imeli – razen izjem – več kot dobro uro hoda k maši ali otroci k šolskemu pouku.

Tako so leta 1861 prešla v naselju Volinjak iz prevaljske v mežiško faro naslednja posestva – Stovčnik, Libnik, Libnikova bajta, Pikalo, Studenčnik, Andrej in spodaj ob Meži Srotič ter Pernat

(nekdanja kmetija nad Torčevo žago, opuščena že pred 2. svetovno vojno). Takrat je bila dodeljena iz prevaljske v mežiško faro tudi večina domačij naselja Plat. K taki odločitvi je menda precej pripomogel tudi poznejši škof Slomšek, ko je leta 1834 – tedaj še spiritualna celovškem semenišču – na počitniškem potovanju prenočeval pri svojem semeniškem soščolcu, mežiškem župniku Parianu. Drugi dan je nadaljeval pot na Uršljo goro in spotoma spoznaval težave faranov in duhovnikov zaradi dolgih in strmih farnih poti ¹.

V procesu zaokroževanja občinskih okolišev leta 1937 je ozemlje prej navedenih posestev naselja Volinjak prešlo tudi po upravni poti iz občine Prevalje v občino Mežica. Plat pa je pripadel v območje občine Mežica ² že prej, leta 1850, ob ustanavljanju prvih občin. Leta 1937 je v katastrski občini Prevalje prišlo obenem do ukinitve dotlej samostojnega naselja Volinjak. leški del s kmetijama Hermonko in Praper je bil priključen k naselju Leše, a je ostal v K.O. Prevalje, mežiški del pa je bil vključen v naselje Onkraj Meže in K.O. Meža Onkraj.

Na Volinjaku poteka meja med obema naseljema po vršnem grebenu. Geodetska točka vrha je na leški strani. Na vrhu se stikajo tudi posestne meje kmetij Pikalo in Stovčnik na zahodnem pobočju in Hermonko na vzhodni strani.

MOJI PRVI OBISKI VOLINJAKU

Prvič sem stopil na vrh menda leta 1922. Tedaj me je oče, sedemletnega, prvič vzel s seboj na daljši nedeljski sprehod. V mladosti živeč v Št. Janžu na Vinski gori in v Arji vasi, je oče,

ob prihodu v Mežico leta 1920, z zanimanjem skušal spoznavati novo okolje, kraj, obdajajoče kmetije in ljudi, živeče na njih. V družini, s katero sem spoznaval hribovito mežiško okolico, je bil še dedi po materini strani, Anton Hribar, po rodu tudi iz Savinjske doline, in Ivan Škrubej st., kmečki sin iz Šentanela, sicer pa zvest mežiški rudar, ki menda v vsej svoji delovni dobi ni izkoristil nobenega bolniškega šihata in ne zgrešil kakega »plavega«.

Ob razgledovanju na vrhu smo obstali pod veliko skalno, stoječo malo navzdol proti poljanski steni. 4–5 m visoka gladka stena ne dovoljuje vzpona na vrh, so ocenjevali stari. Poleg tega pa se njeni stranici nevarno spuščata nekam daleč navzdol. Vendar Škrubej, tedaj v najboljših letih, le najde nekaj opor za noge in prijemov za roke. In že se večše zavihti prek izpostavljenega mesta na vrh. Po nekaj desetletjih stojim pod to skalno s svojima malima sinovoma. »Ati, ali prideš na vrh?« vprašata. Oklevam, ali bi poskusil. Tedaj se hipoma spomnim Škrubejevega podviga in njegovih ključnih prijemov. Korajža velja in uspelo mi je, fanta pa sta navdušena.

DVA NENAČASNA NARAVNA POJAVA NA VOLINJAKU

Od takrat sem stopil na Volinjak že velikokrat. Vendar v času do pokoja manj pogosto. Skoraj obvezno pa na vsako veliko noč. Menda zato, ker mi je bilo v spominu iz mladih let, tedaj živečemu tik pod zvornikom mežiške farne cerkve, romantično pritrkavanje in streljanje z movžnarji. To pa je bilo pri nas v pretekli dobi prepovedano. V Podjuni pa so še streljali in ta narodni

običaj sem lahko z Volinjaka nemoteno doživljal. Zanimivo mi je bilo videti, kako se je v Šmarjeti, v Libučah in v Šmihelu najprej vzdignil dimni oblak, čez nekaj sekund pa je še počilo. V tistem času je ob nekem obisku Volinjak prekrivala snežna odeja. Ko prestopam po vrhu, vzrem majhno vrtačo, ki je začuda brez snega, pečine so obdane z vlažnim zelenim mahovjem in nekaj bilk miglja kot v lahnem vetru. Stopim v vrtačo in že me oblije puh toplega zraka, ki močno vre iz duplin. Vidim, da segajo očitno globoko v notranjost. Kasneje sem opazil še več takih duplin, iz katerih se v suhem mrazu, ko topli in vlažni zrak kondenzira, kadi kot iz dimnikov. Novembra in decembra 2001 sem nekajkrat meril temperaturo teh izpuhov. Pri zunanji temperaturi –2 °C je znašala temperatura toplega zraka znotraj dupline 11–12 °C. Drugič pa pri –4°C zunanega zraka okoli 11 °C. Podoben pojav nam je, ljudem iz mežiške rudarske družine, znan tudi iz vhodov v jame, v katerih znaša stalna temperatura zraka okoli 8 °C. Pozimi pihlja iz jam topli zrak, v visokem poletju pa je ta vlek občutno hladen.

Zadnja leta je postal Volinjak kar hišna gora Mežičanov, Lešnarjev in Prevalčanov. Udobna cesta ga je motoriziranemu izletniku približala še bolj, saj se lahko pripelje kar pod vznožje hriba na prav tako razgledno sedlo pri Hrmonkovem križu – kapelici, umeščeni med dve stari lipi. Od tam vodi na vrh najkrajša steza. Turistični delavci so nedavno postavili na vrhu hriba okusno izdelano omarico in jo opremili z vpisno knjigo z žigom. Z alpinističnimi varovalnimi žicami so opremili – poprej za starejše in otroke – neroden ali celo nevaren – prehod

prek skalovja na posebno znamenito razgledno mesto. Vse pohvale vredno. Ta razgledna polica, blizu prej omenjene skale, je na temenu na vse strani izpostavljenega skalnega stolpa, ki se grezi prepadno navzdol na Pikalovo stran. Lahko bi se reklo, da predstavlja to razgledišče največji čar Volinjaka; pod tabo je vsa širna koroška raven s svetlikajočimi se hišami in zvoniki naselij in oči se lahko pasejo po večini, v uvodu opisane, gorske panorame. Morda bi kazalo majhen in izpostavljen prostor tega razgledišča, zaradi naraščajočega obiska nekoliko zavarovati vsaj z žično vrvjo.

Naj omenim ob opisu tega razgledišča še eno izkušnjo ali spoznanje. Pozno jeseni 2001 sem pogosto ždel tukaj in užival s pomočjo daljnogleda nad razgledi in njihovimi še vedno na novo odkrivanimi podrobnostmi. Nekega verovnega dne sedim na polici – klopici iz kolov, ki jo je položil vrh prejšnjega skalnega središča. Globoko pod mano rohni traktor pri Pikalu. Jaz pa ves čas čutim, da sedalo pod mano drhti oziroma se že kar zaznavno tresse. Občutek je, kot bi na slabo utrjenem cestišču ali na mostu stresljaje povzročal mimo vozeči težek tovornjak. Nato se usedem na skalo in tresljaji prenehajo. Na klopici pa se nadaljujejo tudi, ko je traktor utihnil. Sklepam, da so tresljaje povzročali sunki vetra, ki se je zaganjal v hribino s tako preklano in luknjičavo notranjostjo. Dalje sklepam, da je jakost tresljajev, ki jih na skali ni bilo zaznati, ojačala do razpoznavnosti le lesena klopca, kot vzvodje ali celo kot nekako resonančno telo. Enako, kot daje močnejši zvok violini ali kontrabasu njeno leseno ogrodje. Nato se podam, kot že večkrat v

prejšnjih letih, ob robu skalnih odlomov nad Pikalom vse do njihovega vznožja. Prečkam celo divje razdrapano pobočje, posejano z velikimi skalami. po slabo vidni lovski stezi, speljani vijugavo med sklanimi bloki, nameravam nazaj na vrh od zahodne strani in mimo nekam skrivnostno delujočega lesenega križa, pritrjenega na drugi, globlji strani, v uvodu najprej opisane skale. Na poti naletim na dveh krajih na napol razpadli klopi. Usedem se na obe, in tudi tukaj se sedalo opazno tresse. Tresenja pa ni zaznati, ko se usedem poleg klopi na skalo. Utrjuje se mi spoznanje, da morajo biti »temelji« tega dela Volinjaka nekam majavi, če že močnejši veter povzroča drhtenje hribine. Vprašanje ostaja odprto in morda zanimivo za boljše raziskave geologov, jamarjev ob pomoči alpinistov, zlasti v povezavi z opisanimi zračnimi izpuhi in njihovim izvoru v podzemlju.

Da bi si na hitro nekoliko izpopolnil vpogled v geološko preteklost in zgradbo Volinjaka, sem segel po razpravi mežiškega geologa dr. Ivana Štrucla Stratigrafske in tektonske razmere v vzhodnem delu severnih Karavank³. V njej avtor podrobno opisuje t.i. severno naravno cono. Njen del tvori tudi 22 km dolgi odsek med Slemeni in Rehtom pod mežiško Gorno. Iz razprave je razbrati, da so v tem delu hribi Gorna, Jesenikov vrh, Volinjak in Kal nastali kot posledica nariva apnenčastih gmot na prejšnjo mehkejšo podlago miocenskih usedlin (op. pretežno ilovnata prst in glina) libuške, mežiške in leške premogovne kadunje. Prerez skozi Volinjak izkazuje, da je njegov vrhnji apnenčasti del visok le okoli 110 m. Ta pa leži na še tanjši miocenski podlagi in šele pod njo je osnova paleozo-

iska hribina tega predela – metamorfni skrilavec. Sledi »potrditev« moje laične domneve: Volinjak menda res leži na pravih trdih kamnitih temeljih?

Očitno je razčlenjeno zahodno prepadno ostenje Volinjaka nekako slabo zlepljenih ali razklatih sklanih stolpov z odpadlimi razmetanimi skalnimi bloki v vznožju, posledica končnega delovanja pradavnih tektonskih premikov na tem delu zemeljskega površja. Nekaj kamenega drobirja tukaj pa je očitno tudi delo človeških rok pri napravljanju kamnitega gradiva za zidavo in kuhanje apna. Volinjak je dal kamen za vse zidne zgradbe, Stoparjev železniški most. Svoje pa dodaja vseskozi in tudi še dandanes erozira. Iz povedanega je mogoče zaključiti da tudi »znameniti« kamniti most, položen čez globoko razpoko med skalovjem, ki vodi na opisano razgledno ploščad, ni kraški pojav, kakor ga označuje tabla, ki so jo pod mostom nedavno namestili (očitno v preveliki vnemi) turistični sotrudniki, ampak je le zanimiva posledica končnih premikov kamnitih gmot iz dobe nastajanja Volinjaka.

Žal drhtenja Volinjaka nisem mogel preveriti še kdaj, saj vse do oddaje tega spisa ni bilo več močnejšega vetra.

SPREHODI PO SOSEŠČINI VOLINJAKA

Vse več pohodnikov se podaja bodisi iz mežiške ali leške strani na pobočja proti Volinjaku in tudi na zanimivo 3-kilometrsko krožno pot okoli njega. Mežičani jo začnemo na križišču med Pikalom ali pri Hermonkovem križu. Cesta vodi mimo kmetije Hermonko zložno navzdol do križišča med leškima cerkvama. Skok do

teh dveh cerkev, ogledovanje njunega mogočnega starinskega zidovja in razmišljanje o njunem, še vedno neraziskanem, rojstvu ter namenu gradnje pač, vedno znova, predstavlja posebno doživetje. Od tu vodi pot nad Praperjem, mimo opuščene kmetije Blaufus do Stovčnika in naprej do Pikala, kjer se na naslednjem križišču »klobasa« konča. Vseskozi nas spremljajo prelepi razgledi v dalj in cesti bi zato lahko upravičeno nadeli ime »Panoramska pot okoli Volinjaka«.

Ustavimo se malo pri dveh pomembnih, brez dvoma tudi starih, domačijah Hermonko in Stovčnik. Pri Hermonku se sedaj pišejo Šumah, pri Stovčniku pa Hermonko. Kako je do menjave teh priimkov prišlo?

Po letu 1871, ko je rudarska družba Bleiberger Bergwerks Union iz Celovca prevzela večino, dotlej še razdrobljenih, posesti mežiških rudnikov, je ta pričela odkupovati kmetije v bližini tedaj odkritih rudnih nahajališč in tam naseljevati rudarje. Tako so odkupili tudi kmetijo Igerčevo v Podpeci. Ta je ležala na črnjanski strani Šumahovega vrha, pod veliko kmetijo Šumah, po kateri je vrh tudi dobil ime. Pri Šumahu so se tedaj že pisali Osojnik, danes se pišejo Praper. Na Igerčevem posestvu pa je živel takrat družina po imenu Šumah. Njen rod je bržkone izviral iz gornje Šumahove kmetije. Takratni lastnik Igerčevega posestva je tega prodal mežiškemu rudniku in leta 1886 je Primus Schumacher že vpisan v zemljiški knjigi kot lastnik Hermonkove domačije na Volinjaku.

Hermonkova posest se je tedaj raztezala okoli celega Volinjaka nad Praperjem in je k njej spadala tudi Blau-

Opuščena hiša nekdanje kmetije Blaufus (Slikano leta 1990.)

fusova domačija, meječa na sosedovo Stovčnikovo. Dotedanji lastnik Hermonkovega, vpisan v zemljiški knjigi še leta 1875 kot Bartolma Hermonko, je ostal star in sam brez potomcev. Zato je rad prodal posestvo Šumahovim z Igerčevega. Sam pa se je preselil na Blaufusovo. Vendar tudi te manjše posesti osamljen ni več zmožgal voditi. Poleg tega se je neuk in nepismen zapletel v spore glede poteka gozdne meje med Blaufusovo in Hermonkovo posestjo. V dolgotrajni sodni pravdi je porabil denar od prodaje in Blaufusovo je prišlo na boben ter bilo prodano na dražbi. Kupili so ga sosedovi Stovčnikovi. Ti pa so denar za kupnino pridobili s prodajo dela svojega zemljišča, imenovanega »Amerika«, na desnem bregu reke Meže. Prodali so ga sosedu prek Meže, tedanjemu lastniku veleposestva na Poljani, Johanu Pernatu. Ob tem je zanimiva ugotovitev, da obsega Hermonkovo posestvo v celku zemljišča vse od vršin Volinjaka do ravnice ob Meži nasproti poljani, z višinsko razliko okoli 400 m.

In kako so pri Stovčniku prišli do priimka Hermonko?

K njim se je že davno, ko so ostali brez moških potomcev, priženil Hermonkov sin Valentin. Ta je v katastru iz leta 1827 že vpisan kot lastnik Stovčnikovega posestva.

Po prevzemu Blaufusovega so Stovčniki v požaru leta 1907 poškodovana gospodarska poslopja opustili in podrli. Ostala je le še starinska stanovanjska hiša. Pred nekaj leti so podrli še to, že dalj časa nenaseljeno in propadajoče poslopje. Teren so zravnali, napravili tam travnik, o nekdanjih zgradbah pa ni več sledi.

Prednje posestne navedbe dokumentiram z izpisi iz zemljiškoknjižne dokumentacije. Prvi podatki iz leta 1827 so prepisani iz Franciscejskega katastra⁴, naslednji pa iz zemljiških knjig sodišča v Slovenj Gradcu.

Hermonko:
1827, št. 10 – Johann Hermako
1875 – Bartolma Hermako
1886 – Primus Schumach
1904 – Silvester Schumach
1962 – Ivan Šumah

Blaufusovo:

1827, št. 3 – Johann Hermako – Plaufus
1875 – Bartolma Hermako
1898 – Franc Hermako (op. že Stovčnik)
1930 – Matevž Hermonko

Stovčnikovo:
1827, št. 4 – Valentin Hermako Stoltshnigg
1882 – Franc Hermonko (op. pri tem vpisu je priimek že spremenjen iz Hermanko v Hermonko)
1902 – Matevž Hermonko

POSKUS OSVETLITVE NEKATERIH NEJASNOTI ALI UGIBANJA O NJIH

Z Jakobom Hermonkom, današnjim »ta starim« Stovčnikom, sva se, odkar sva oba v pokoju, že marsikaj pogovorila, za kar poprej ni bilo časa ali priložnosti, čeprav sva stara znanca iz mladih let.

Največ sva govorila o domačem Volinjaku in njegovih posebnosti, o sosedstvu okoli njega ter se medsebojno dopolnjevala. Nekaj nejasnosti pa mi je odkril tudi Albert Pratnekar, p.d. Pikalov Bertl, ki živi sedaj na Marholčevem na Bregu. Ob koncu raziskav in razgovorih

pri Hermonku sem spraševal še njega v želji, da bi se podatki v tem spisu preverili z več strani.

Mene so najbolj zanimali podatki o izvoru legende o žal ženah na Volinjaku, o obstoju nenavadnih hišnih imen Hermonko in Blaufus – v okolju s samimi slovenskimi imeni, o prevzemu priimka Hermonko pri Stovčniku, o izpuhkih toplega zraka na površju Volinjaka, o pomenu križa, pripetega na skalo pod vrhom, pa kje so lomili kamen za Stoparjev železniški most in še kaj.

Po Bertlнови vednosti, ki izvira še iz pogovorov s starim Hermonkom, Silvestrom Šumahom, so lomili kamen za Stoparjev most na zahodnem pobočju Volinjaka pretežno na Hermonkovem – poprej Blaufusovem svetu, tik ob meji s Pikalovim in Stovčnikovim. Klesali so ga na manj strmeh svetu ob vznožju spredaj opisanih dveh sklanih stolpov. Od tu so v kvadre oklesane skalne bloke spravljali do kolovoza, ki vodi nad Blaufusom do ceste proti Praperju in Lešam. Še danes leže tukaj trije neporabljeni oklesani bloki. Zanimivo pa je, da so iz tamkajšnjega trdega belega apnenca oklesali tudi nekaj milnih kamnov. Ostanke dveh nedokončanih kamnov, ki sta se pri klesanju prelomila, še pričata o tem. Nekaj kamna za Stoparjev most pa so menda klesali tudi v leškem pobočju Volinjaka nad Hermonkovo hišo. Vendar tamkajšnja pobočja danes ne kažejo posebnih sledi odkopov ali skalnih ran, saj so pretežno porasla. Je pa ostalo od prejšnjega dela nekaj kamenja in en oklesan kvader. Ko so pred desetletji za neke gradnje na Lešah potrebovali kamen, so ga pobrali in nalomili v tem kamnolomu. Domačini so opozorili delavce, naj pustijo pri miru kamnito klado,

ki je še edina ostala tukaj za spomin. Sestra gospodarja, Hermonkova Micka, ki mi je pokazala, kod pridem do nekdanjega kamnoloma, je povedala, da so bili pri hiši ogorčeni, ker so to klado kljub svarilom odpeljali.

Ob vznožju velikega skalnega stolpa na severni strani vrha, ki sem ga opisoval že v uvodu in kjer se v bližini stikata stezi, ki vodita na vrh od Stovčnikove in Blaufusove strani, je pritrjeno v zavetju previsa stene manjše lesno znamenje – križ, ki priča, da se je tukaj moralo nekoč dogajati nekaj posebnega. Malo više zeva v skalo razpoka, skozi katero se je še pred nekaj desetletji dalo spustiti navzdol v dokaj veliko duplino, kar manjšo sobo. Danes je viden le še zgornji del razpoke, spodnji pa je zasut, da v duplino ni možno več prilesti. Tudi iz te dupline in več manjših v okolici je vel topel zrak in okolica je bila vsa zelena, brez snega. Nasprotno pa je v toplu poletju vel iz jame hladni piš. In v tej duplini je bilo menda davno nekdanji bivališče žal žena. O njih je po pripovedih domačinov prvi pisal nekdanji mežiški učitelj Vinko Möderndorfer v leta 1924 izdani knjižici Narodne pripovedke iz Mežiške doline. V spomin na žal žene so domačini postavili ob ustju votline lesen Marijin kip. Ko je prvi strohnel, so postavili novega. Čez leta je strohnel še ta, vendar ga niso več obnovili. Pač pa je nekdo nekoliko nižje pritrtil pod steno previsa večji lesen križ, ki je imel v sredini pritrjeno manjšo srebrnikasto ploščico. Tudi ta križ iz hrastovine je moral biti po oceni Bertl na star že okoli 100 let, saj se je od trohnobe že drobil. Zato ga je Bertl nekako pred štiridesetimi leti odstranil in pritrtil sedanjega. V sredino

pa je pribil namesto prejšnje ploščice svetnico. Mogoče pa je prvi križ spominjal tudi na nezgodo, ko je že davno, nižje spodaj, Jakovega pradeda doletela smrt pri spravilu kamna. Lahko pa tudi, da sta tako Marijin kip kot poznejši križ bila spomin na turške čase.

Vse opisano okolje se je moralo zdeti nekdanjim domačinom, tedaj še bolj podvrženim vraževerju, dokaj skrivnostno. Da niso tudi dandanes povsem

skrivnostnih ženskih bitij. Pa je v prenašanju govoric o tem, iz roda v rod, nastajala legenda o dobrih vilah, žal ženah, ki imajo tukaj svoje domovanje. Znabiti, da je to odmaknjeno in težje dostopno mesto služilo v času turških vpadov tudi kot zatočišče okoliških prebivalcev. Saj je Jaka omenjal govorice iz ljudskega izročila, da naj bi bilo nekje blizu Blaufusa skrivališče za mlade fante, da jih ne bi Turki ujeli in odpeljali s seboj za janičarje. Turki, ki so leta

tsko postojanko. Ležišče so si napravili pod duplino na dnu previsne skale, da je bilo zaščiten pred padavinami. Tukaj sta se v letu 1944/45 precej zadrževala tudi terenska partizana Jože Pudgar iz Mežice in Franc Žak s Prevalj. Ko je kazalo na izdajo postojanke, sta se prestavila na varnejše mesto v gozdu nad Stovčnikom in Libnikom. Z oskrbo sta imela kar srečo, saj so v bližini živeli Jožetovi sorodniki – Stovčnikovi. In ko smo že ravno pri partizanščini.

Jakob Hermonko, p. d. Stovčnikov Jaka (v januarju 2001)

zamrle pripovedi o žal ženah ter o nenavadnih pojavih na Volinjaku, priča tudi nov, tokrat keramičen kipec Marije, ki ga je lansko leto nekdo »samoiniciativno« s cementno malto prilepil v naravno nišo omenjene skale. Morda so nadnaravni izvori toplega zraka v zimskem mrazu, s svojimi kvišku se dvigajočimi in migetajočimi meglicami, davne obiskovalce, drvarje, napravjalce kamenja, lovce, pastirje poleg začudenja tudi prestrašili. In so praznoverno videvali v njih prosojne podobe plesajočih

1474 prvič pridrveli čez Jezersko in Železno Kaplo na Koroško ter se vračali prek Slovenske Gradca, so morda tedaj v treh poznejših vdorih do leta 1480 s kakšno manjšo enoto oplenili tudi Leše. Izročilo ve povedati, da je turški konjenik prijezdil do cerkve na Lešah in ko je stopil konj na cerkveni prag, se je kamen pod težo vdal, da je ostala v njem sled kopita.

So se pa ob opisani duplini dogajale v bližnji preteklosti še drugačne, bolj »realistične« zgodbe. Partizani so imeli ob njej svojo terapev-

Dva Jakova brata sta padla v partizanih. Starejši Filip na Mlinskem v Bistri, mlajši Jožef na Savinjski planini. Jaka pa je moral v nemško vojsko. Nek oficir se je čudil, od kod pri njem, Slovincu, nemški priimek. Trdil je tudi, da bi se njegov priimek moral pravilno glasiti Hermanko (pač od imena Herman) in da ta priimek izvira iz južne Tirolske. Tudi eden prvih mariborskih aktivistov iz žrtev osvobodilnega gibanja iz leta 1941, inž. Hermanko, izvira iz Stovčnikove rodbine. Bil je sin Štefana Hermonka, brata Jakovega deda.

Še o zanimivem poteku meje tukaj. Skala s križem in duplino stoji na Hermonkovem svetu, sosednja z razgledno teraso pa je Pikalova. V strmem kaminu med njima teče posestna meja, ki nižje spodaj tvori tromejo med Stovčnikovo posestjo.

O opisanih izpuhih zraka na več mestih površja Volinjaka ostaja odprto in potrebno razlage zanimivo dejstvo, da je njihova temperatura za cele 3° C višja od tiste v notranjosti mežiškega rudnika. Ta zrak pač mora nekje nižje v notranjost hriba naprej priti, se tu ogreti, nakar ga naravni vlek – toplega in lažjega, kot v dimniku, povleče navzgor. In kje je kurišče tega toplega zraka? Geologi so ugotovili, da leži pod apnenčasto 110 m visoko zgradbo hriba sloj miocenske podlage, ki pokriva spodnjo skrilavo osnovo. Nadalje se mi ponuja naslednja razlaga: v tem miocenskem sloju ali pod njim gotovo leže tudi plasti premoga, tako kot leži premog tudi v libuškem Podkrajju, pod Mežico nad Lešami. In v ta premog vdira ponekod skozi razpoke – prelome – zunanji zrak. Premog v stiku z zrakom oksidira, kar predstavlja najnižjo stopnjo izgorevanja organskih snovi. Ta toplota ogreva miocensko podlago, ta pa zrak v poroznem Volinjaku?

Ko sem o tej domnevi pripovedoval Pikalovemu Bartlu, mi je povedal, da je pod Volinjakom v resnici premog. Blizu Pikalove domačije prečka cesta, ki pelje proti Stovčniku, majhen potok. Pod cesto je grapa potoka precej razširjena in erozija je v brežini odkrila plast premoga. Pikalovi so ga začeli že v času Avstro-Ogrske odkopavati in pri tem napravili celo dva rova, daljši je bil globok okoli 20 m. Delo pa je bilo težavno in se očitno ni izplačalo, zato so ga opustili. Otroci so pa še dolgo brskali

po pobočju in nosili domov kose premoga, ki so ležali po nasipih pred rovoma. Premog je imel, enako kot mežiški in leški, precejšnjo kurilno vrednost in je dajal veliko toplote. Vhoda v rov sta še vidna.

Ko sem Stovčnikovem Jaku opisoval nastanek in geološki sestav Volinjaka, opisan v študiji dr. Štrucla, in obstoj bolj ilovnate podlage vrha, je omenil še eno zanimivost. Ravno pod vrhom so na približno enaki višini studenci dobre pitne vode: pri Blaufusu, pri Stovčniku, pri Pikalu, pri Studenčniku in pri Hermonku. Spomnil se je opazovanj in merjenj teh vodnih tokov v času vrtanja znamenitega vodnega rova Mežica–Prevalje do leta 1964. Rudarski strokovnjaki, ki so vodili gradnjo, so se pač bali – tedaj geološka študija dr. Štrucla še ni bila narejena – da bi zaradi rova vode morda potegnili iz teh studencev v globino. Tako, kakor se je to dogajalo v apnenčastem svetu okoli Podpece. In bi kmetije ostale brez vode. Vendar se to ni zgodilo, kar je verjetno preprečila spodnja nepropustna podlaga hriba.

O ENIGMI LEŠKIH CERKEV

Za leški cervi je zapisano, da so ju zgradili v drugi polovici petnajstega stoletja. Žal v nobenem doslej znanem zapisu ni navedena vsaj približna letnica zidave. Niti ni znano, kdo je bil pobudnik za gradnjo, kdo je bil zaščitnik, patron, financer. Kdo je bil »projektant« in mojster pri gradnji? In zakaj dve tako veliki in lepi cerkvi druga poleg druge, v tedaj odmaknjenem in majhnem kraju? Ali sta dve cerkvi posledica tekmovalnosti ali prestiža med dvema gospodama? Ali pa je njuna gradnja izraz volje istega gospoda in neke njegove

posebne zahvalnosti ali upanja?

Pravzaprav je čudno, da nihče od avtorjev, ki so kar precej pisali o teh cerkvah, ni skušal s strokovnimi raziskavami razrešiti uganke o pobudah za njun nastanek in posebnostih pri gradnji. Vsi zapisi se zadovoljujejo le s ponavljanjem že znanih, skopih podatkov iz starejših virov.

Tudi novejši izčrpni strokovni opisi cerkev in njune opreme po umetnostnozgodovinski plati niso mogli postreči z novimi odkritji o nastanku in graditljih. V njih se omenjajo le, na slikarjih ali opremi, vpisane letnice njihovega nastanka, ki pa so okoli 100 let mlajše od časa domnevne gradnje. Pa bi bil končno že čas, da bi pristojni v dolini, s pomočjo Ministrstva za kulturo, pridobili izkušenega strokovnjaka, ki bi se podal v arhive in skušal najti kak dokument o namenu in gradnji tega pomembnega slovenskega kulturnega spomenika. Saj vendar ni mogoče, da bi ne bilo o njem nikjer ničesar zapisanega. Po moji sodbi bi se morda našlo kaj v arhivski zapuščini pliberskega gospostva, ki se sedaj nahaja v Koroškem deželnem arhivu v Celovcu. In pa v arhivu benediktinskega samostana v Št. Pavlu v Labotski dolini, kjer hranijo starejše arhivalije samostana v Dobrli vasi, nekdanjega glavnega cerkvenega žarišča južne Koroške.

Sam bi ob tej priložnosti dodal nekaj svojih laičnih domnev, ki se nanašajo na gradnjo leških cerkev. Apnenčasti kamen za zidanje obeh cerkev brez dvoma izvira iz kamnolomov na Volinjaku. V zidovju je sicer tudi nekaj skrilavih vložkov. Okvirji sten, izklesani iz manjše kamnine, ki je tukaj ni, so bili gotovo izdelani nekje na

današnjem avstrijskem Koroškem. Sem so jih bržkone pripeljali v manjših kosih, ki so jih sestavili in zlepili šele na mestu gradnje. Neposredno vodenje gradnje je gotovo bilo zaupano izkušenim mojstrom, ki pa jih naša okolica najbrž ni premogla in so tudi prišli od drugod. Napravljane kamna, kuhanje apna, pripravo lesa, prevoze, obsežna težaška in pomožna zidarska dela so gotovo opravili s tlako domačini. Teh pa na samih Lešah ni bilo dovolj. Zato so morali pomagati tudi okoličani iz tedaj zelo obsežne prevaljske fare.

Pri razmišljanju o pojavu imena Hermonko in Blaufus, ob pohodih okoli Volinjaka in mimo leških cerkev mi je šinila v glavo misel, kaj če se je kateri od omenjenih tujih zidarjev iz Koroške ali drugih dežela cesarstva pisal tako. Pa se je med gradnjo, ki je morala trajati več let, tukaj udomačil, se oženil na Hermonkovo in Blaufusovo ter domačiji dal svoje ime? Ko sem si nekoč ogledoval debelo zidovje ter starinsko notranjost starega dela zapuščene Blaufusove hiše z velbi in s črno kuhinjo, sem ocenjeval, da mora biti zgradba stara okoli 500 let. To pa je ravno toliko, kot sta stari tudi leški cerkvi. Družini Hermonko in Blaufus sta gotovo živeli v tesnem sosedstvu, najbrž sta bili tudi v sorodu, saj je Blaufusovo prišlo pozneje v lastništvo Hermonkovih. Zanimivo bi bilo pogledati stare popise faranov prevaljske fare ali popise prebivalcev pliberskega gospostva, popise posestev z navedbo dajatev v urbanih in v pozneje nastajajoči katastrski dokumentaciji ter ugotoviti, kdaj se ti dve imeni prvič pojavita v zapisih. Tudi to bi morda lahko bila ena od opornih točk pri določanju datumov okoli leških cerkev.

Štefan Lednik

1 Dr. Fran Kovačič, Anton Matin Slomšek. Službarnik božji, knezoškof Lavantinski. Družba Sv. Mohorja, Celje 1934, poglavje »Drugo počitniško potovanje leta 1834«, str. 106

2 Službeni list Kraljevske banske uprave Dravske banovine, št. 83, 16. oktober 1937, str. 789

3 Dr. Ivan Štrucl, Stratigrafiske in tektonske razmere v vzhodnem delu severnih Karavank. Zbornik geografija. Razprave in poročila., letnik 1970, 13. knjiga

4 Arhiv Slovenije Ljubljana. Franciscejski kataster 1827, K.O. Prevalje

Znani Mežičan

Jakob Hermonko

Za zaznanega Mežičana smo tokrat izdvojili Jakoba Hermonka-Stovčnikovega Jakana, saj je splošno znan starostnik in prejemnik Zlatega grba občine Mežica, Zlatega znaka za lovske zasluge Lovske zveze Slovenije in republiškega priznanja na področju kmetijstva. S strani uredniškega odbora Šumca sem bil zadolžen za njegovo predstavitev in oblikovanje zapisa. Odločil sem se za neposredni zapis njegovih pričevanj, o njegovem življenju in izkušnjah. Menim, da ga z njegovimi klenimi razlagami tudi najbolj spoznamo. On pa s čistimi mislimi nehote odkriva sebe in svojo dušo.

Zaupaj mi, kdaj si rojen.

2. 2. 1925 sem se rodil 'šte-ka' na kmetiji Stovčnik.

Kam si hodil v šolo?

Hodil sem v osemletko v Mežici. Hotel sem v Meščansko šolo, ki pa jo je bilo potrebno plačati. Potreben je bil odličen ali prav dober uspeh. Po končani šoli sem odšel na Gradiščansko na 'arbajtdinst'. To je bilo isto kot vojaštvo. Dopoldne je bilo zanimanje z lopato, popoldne pa politično, tam sem bil tri mesece.

Zatem so nas napotili v Rusijo 'devat' - stražit, kjer smo želi v Ukrajini, tam je bilo 6000 partizanov. Vedeli smo eden za drugega, vendar nas ni nobeden napadel. «

Si potem prišel domov?

Kje pa! Jaz sem odšel nazaj v Francijo - na fronto, saj so potrebovali veliko ljudi. Ločevali so nas po rasi. Spet smo bili na vlaku. Štirinajst dni smo se vozili do Odese-Kijeva-Harkova--Dnjerpra, kjer sem bil ranjen, zato nisem šel več

na fronto. Domov nisem mogel. Kot invalid sem prišel v Celovec na Rdeči križ, kjer so nas pomešali med ustaše. Domov nas niso pustili, imeli pa smo prost izhod. Iskal sem sestrično, ki pa je nisem našel. Naletel sem na transport izseljencev. Srečal sem komandanta in mu povedal, da nas ne pustijo

domov. Komandant mi je obljubil, da nam bo pomagal pri vrnitvi. Šest se nas je želelo vrniti v Jugoslavijo, preko Področca, Jesenic.

Komandant je držal besedo in drugi dan so Angleži postavili pred kasarno 50 tovrnjakov. Glede na to da je delovala zelo močna

propaganda, da bodo po-
bili vse, ki ne bodo v orga-
niziranem prevozu, smo
se odločili, da se peljemo s
tovornjaki. V Področju so
bili Angleži, ki so nas opo-
zorili, da dva 'glajza' pose-
dujejo Jugoslovani. Kdor
bo stopil na tretji in četrti
'glajz' bo ustreljen. Nisem
vedel, kaj naj storim. «

In kaj je bilo potem?

Na Jesenicah smo stopili
na 'coh', kjer smo dobili
malico. Naprej je bil redok
gozd in vlak je začel zavira-
ti. Prišla je kontrola in nam
vse pobrala, od gumbov,
zlatnine, ur, tudi marke so
nam pobrali. V Ljubljani
nismo smeli zapustiti vlla-
ka. Od tam so nas peljali
do Kamnika, kjer so nas
dvakrat na dan zasliševali.
Od tam so nas peš peljali
(3 km) v Mekinje na grad,
kjer so živele nune. Ofi-
cirji so nas zasliševali, kje
smo bili. Jaz sem povedal,
da sem bil v nemški vojski,
kdor pa je povedal, da se je
boril proti komunizmu, je
bil takoj ustreljen.

Bil sem vaje vsega hude-
ga, a tokrat so mi šli lasje
pokonci. Od tam so nas
peljali v Begunje, kjer so
nas spet zasliševali. V sobi
nas je bilo 90 ljudi. Med
sabo nismo smeli komu-
nicirati. Z mano je bil tudi
Franc Gornik. Imela sva
eno 'kocno', 'košte' ni bilo,
bilo pa je veliko bolh, uši,
stenic!

V kotu sobe smo imeli
'kibl', kjer smo opravljali

potrebo. Že prej so 'vež-
bali', kako naj povemo,
ali nam gre dobro ali ne.
Kako bi lahko rekel, da gre
dobro, če 12 dni nisem šel
na potrebo.

Major je spraševal, ali so
med nami štajerci, Kranj-
ci, Korošci. Jaz sem bil že v
civilu, ker mi je oče poslal
'gvant'. Bil je oberštajerski,
zato sem bil še bolj podoben
Nemcu. Major me je
vprašal, od kod sem.

»Iz Mežice, « sem ustrelil.

»Od kod iz Mežice?«

»Nad Poljano, pri Stovčni-
ku se reče, po partizansko
pri Lipi, « sem še naprej
razlagal.

»Serbus, Zvonko«.

Čudno sem ga pogledal,
saj me je očitno zamenjal z
mojim bratom, ki je padel
v Bistri in sta bila skupaj.
Jaz sem bil v nemški voj-
ski. Na vprašanje, kako mi
gre, sem odgovoril, da če
lahko povem po pravici,
bom povedal, drugače ne.

»Če boš povedal po resni-
ci, lahko poveš, če pa se
boš zlagal, te pa čaka 'šus'!«

»Torej bom povedal!«

»Zjutraj ko smo se umi-
vali zunaj pri koritu, je k
meni pristopila ženska in
povedala: »Vse smo bile
posiljene. «

Takrat je komandant po-
skočil, poklical vojake in
ukazal, da stražo, ki je po-
siljevala, zaprejo.

»Ali veš, kaj bo s tabo?«

»Zdaj bo pa hudič!« sem

si mislil. Privedli so vsa
dekleta, zato mi ukaže,
naj pokažem tisto, ki mi
je povedala za posilstvo.
Nisem vedel katera mi je
povedala za posilstvo, zato
sem vprašal: »Katera mi je
povedala, da ste bile posi-
ljene?«

»Jaz sem to povedala, vse
smo bile posiljene!«

Komandant se je odločil,
da me pošlje domov.

»Domov greš, pa ne sam.
S tabo gre straža. Do 'lesa',
da ne boš kradel. Dobil
boš 'jesti'. Preveč se ne
smeš najesti, da ne boš
umrl, dobil boš karte, da
greš v Ljubljani 'jest'!«

Dobil sem tudi odpustnico
za brezplačno vožnjo. Vo-
zil sem se dva dni. Z mano
je bil Franc Gornik. Ker
vlak za Celje ni vozil, sva
morala za Maribor, pa še
tega sva zamudila, ker sem
iskal bratranca.

Šla sva peš. V Rušah so
imeli partizani miting. Ta-
koj so naju sprejeli medse.

Torej si bil cela štiri leta od doma!

Ja, domov sem se vrnil 7.
avgusta 1945, osmega zju-
traj sem se javil v Mežici. «

In kaj si potem delal doma, ali si prevzel kmetovanje?

Na kmetiji ni bilo nobe-
nega drugega kot starša
– oba sta bila bolna, zato
sem začel gospodariti.
1951. leta sem se poročil
in tudi vstopil k lovčemu,
saj je bil oče ustanovni
član družine.

Jaz sem bil čuvaj. Dogajale
so se čistke. Velikokrat so
očetu in meni vzeli 'gvir'.
Ljudje so precej tožarili.
V Mežici je bil eden, ki je
stalno tožaril. V Mežici pri
Udbi so bili taki, ki so dela-
li red. Tri dni pred volitva-
mi sem moral oddati 'gver'.
Dobil sem tudi potrdilo.
Bil sem jezen, zato sem se
odločil, da na volitve ne
grem. Drugi dan me je obi-
skal kapetan in me vprašal,
zakaj nisem šel volit.

»Če nisem primeren drža-
vljan, da ne sem imeti 'gvi-
ra', tudi volit ne grem!«

»Kdo ti je vzel puško?«

»Kdo, milica! Tu imam
potrdilo. «

»Obljubim, da boš dobil
puško nazaj. «

Drugi dan po volitvah sem
dobil 'gvir' nazaj.

Ker sem bil predsednik
kmetijske sekcije 17 let,
sem dosti vedel, kaj se je
dogajalo v Rusiji. Tudi pri
nas so hoteli kmete spravi-
viti v zadrugo. Imel sem
dolga jezik, vsakemu sem
povedal vse v obraz. Ker
sem na sestanku na Preva-
ljah glasno povedal, da se
v Rusiji kolhoz ni obnesel,
sem menil, da to za Jugo-
slavijo tudi ni dobro.

Drugi dan me je Udba že
peljala na zaslišanje. Po-
vedal sem resnico. Ko je
bila občina Mežica v Črni,
sem bil odbornik. Zmeraj
sem govoril resnico in
kdaj tudi udaril po mizi.
Imel sem več funkcij. Or-
ganiziral sem srečanja žen,

najprej za Mežico, potem tudi širše. Kmečke žene niso bile nikoli prej povabljene v žensko organizacijo, saj so se jih nekateri sramovali zaradi slabše obleke. Imel sem kar nekaj sporov zaradi tega in ker sem vztrajal, je obrodilo sadove. Ko sem jaz prenehal s to dejavnostjo, je tudi to druženje kmečkih žena z ostalimi prenehalo, saj se nihče ni želel s tem ukvarjati.

Spomnim se tudi, kako je bilo po vojni težko za hrano. Sosed ni mogel izpolniti obveze za oddajo 'špeha', saj je imel devetčlansko družino. 'Špeh' je zakopal v zemljo v kašči, vendar so 'dežo' našli in mu jo odvzeli. Sam sem šel na takratno upravo in jim razložil situacijo. Tako so na mojo pobudo sosedu odvzeto tudi vrnili.

Ali si poleg občinskega priznanja prejel še kakšno priznanje?

Ko sem bil predsednik kmetijske sekcije, sem dobil priznanje od SZDL iz Ljubljane, ker sem uvedel registracijo za kmetijske stroje. Ko sem bil na delu v Avstriji, so že imeli kmetijske stroje registrirane in so tudi plačali zavarovanje v primeru nezgode.

Ali je pri tem tudi ostalo za naprej?

Seveda. Na vsak sestanek sem kot predsednik sekcije poklical političnega delavca in mu pihal na

dušo, da bi to sprejeli tudi pri nas. Za to pobudo sem prejel priznanje, ki pa se je pozneje izgubilo. Vsa leta sem bil tudi v odboru za živinorejo.

Si pa res bil v redu 'paver'!

Kakor si moral biti. Trdo je bilo življenje, sploh, ko je bila obvezna oddaja.

Kakšna je bila obvezna oddaja?

Prišli so popisat živino in določili, koliko si moral oddati letno, krave, svinje, olje, kis, pšenico, rž, mošt (300 l), mast.

Zgodilo se je tudi, ko je prišel izterjevalec po vola. Vola sem imel za oranje, zato ga nisem hotel dati. Z vola je vzel 'štirik' in ga hotel privezati s svojim ter ga odpeljati. Pograbil sem motiko in preprečil, da vola odpelje.

Popoldne so me že peljali na zaslišanje. Tam sem jim povedal svoje.

»Zakaj nisi hotel dati vola?«

»Kako naj dam vola, če z njim orjem?«

Na zaslišanju so mi dejali, da naj orjem s kravami.

»Kako naj orjem s kravami, če niso navajene in jih potrebujem za molžo!«

Mleko pa smo tudi morali oddajati.

Zelo intresantno je bilo takrat, ko sem moral oddati svinjo. Naša svinja je bila breja, zato spet ni ustrezalo.

Izterjevalec, ki je bil iz Dravograda, mi je predlagal, da on vzame mojo

brejo svinjo, on pa bo namesto mene oddal svojo.

Ali je to bil davek?

Ne, to ni bil davek. Oddaja je bila obvezna, ker je povsod primanjkovalo mesa in druge hrane.

Ali ste za oddajo dobili plačilo?

Ja, to so nam plačali. Podobno je bilo pikam. Tudi 'cuker' smo morali oddati.

Kako pa ste morali oddati 'cuker', če ga niste pridelali doma?

Seveda ga nismo pridelali sami. V Mariboru smo ga morali kupiti na boljšem trgu.

Kaj pa ste še morali oddati?

Določili so nam tudi prodajo olja, saj smo pridelovali sončnice. Ker smo imeli ovce, tudi volno. Tudi 'furat' smo morali kot obliko oddaje. Oddajati smo morali nekaj glav živine in s potrdilom smo lahko kupili obleko in čevlje.

Kako pa je bilo takrat, ko si se ženil?

Ko sem se želel ženiti, nisem imel denarja, zato sem moral dati za celo hišo lesa za 'rušt', da sem lahko dobil pike, s katerimi sem kupil 'gvant' za ženitev. Sramotno so delali z lju-

Uredniški odbor revije Šumc se pridružuje čestitkam za priznanje in se ti iskreno zahvaljuje za sodelovanje.

dmi. Veliko smo pretrpeli, preživeli smo vse hudo, pa minilo je tudi to.

Jaka, važno je, da sedaj ni več tako in da se take stvari ne pozabijo, ti pa si tudi živa zgodovina!

Ja, mladi ne verjamejo, kako je bilo!

Kaj praviš na tvoje obdobje življenja?

Ha, če bi bil zdrav, tako dobro mi še nikoli ni šlo. Nič mi ne manjka, tudi denarja ne. Živim letom primerno, samo da bi zdravje služilo.

Kaj bi povedal na zdajšnje 'jago' v primerjavi s prej?

Ja, v redu je. Sedaj je za 'jago' dobro poskrbljeno, saj se vse planira, po zakonu je vse urejeno, saj je bilo gospodarjenje z divjadjo pred tem v veliko škodo za divjad. Najemniki zemljišča so pobijali obmeji lovišča zato, da divjad ne bi uplenil sosed. Zdajšnji zakon to onemogoča, saj so lovišča dovolj velika, pa tudi plan odstrela ni pretiran.

Si dobil tudi s strani lovstva kakšno priznanje?

Dobil sem zlati znak za lovske zasluge Lovske zveze Slovenije.

Jožef Libnik

Mežičani po svetu

Maja Vodeb

S Floride, kjer smo obiskali Vesno, se tokrat selimo na drugi konec sveta – »tja dol«, kakor pravijo – na najmanjši kontinent, od koder se nam oglašča Vesnina sošolka. Kaže, da je bila to ena čisto posebna generacija otrok, ki se je korajžno podala v svet.

Kdo ste in kje živite?

Moje ime je Maja Vodeb (se še vedno navajam na moj novi priimek), dekliški priimek Kaker. Živim v zahodni Avstraliji, trenutno v rudarskem mestu Kalgoorliju.

Kako dolgo ste že tam in zakaj ste tja odšli?

Avgusta je bilo 10 let, odkar sem se preselila v Avstralijo. Čas zelo hitro mine. V Avstralijo sem se preselila takoj po končani srednji šoli. Najpomembnejši razlog, da sem se odločila za

selitev, je bil seveda moj oče, ki je živel tukaj. Večkrat sem ga obiskala in v Avstralijo sem vedno rada šla. Ampak vedno sem se tudi rada vrnila v Slovenijo. Leto preden sem se dokončno preselila, je šel z mano moj partner, sedaj mož, Matjaž Vodeb. Nad Avstralijo je bil zelo navdušen. Začela sva planirati in leto za tem skupaj odšla v novo deželo.

V čem se nov kraj in vaše zdajšnje življenje najbolj razlikujeta od tistega prej?

Avstralija je dežela z veliko možnostmi. Veliko je služb, lahko izbiraš, kaj boš delal. Ni tako kot v Sloveniji, ko imaš enkrat službo in jo imaš za vedno.

Način šolanja je drugačen, veliko manj pritiska na otroke. Tudi do izobrazbe prideš veliko hitreje in lažje.

So pa seveda tudi slabe plati, delovniki so drugačni, veliko bolj dolge delovne ure, večkrat delava tudi vikende. Za izobrazbo je treba tudi veliko plačati.

Kaj vam je tam najbolj všeč?

Najbolj všeč so mi možnosti, ki jih Avstralija ponuja. Ljudje so zelo sproščeni, všeč mi je dolgo poletje, čeprav tukaj, kjer sva sedaj, so poletja čisto prevroča, velikokrat pride čez 40 stopinj. Zime so mile, redko pride do nule, npr. sedaj smo v septembru in bi naj bila zima, zunaj pa 29 stopinj.

Kaj najbolj pogrešate?

Kaj najbolj pogrešam? Seveda družino – mamija in prijatelje in seveda takoj za tem našo do-

mačo hrano. Seveda pogrešam tudi planine – Peco, zelenje. Tega tukaj, kjer sva zdaj, ni, vse je ravno in rdeč pesek povsod. Vedno, ko pridem domov in gremo v planine, kar ne morem verjeti, kako je vse zeleno. Čisto pozabiš, kako lepo je, ko si tako daleč.

Kako pogosto se vračate/prihajate na obisk v domovino?

Poskušava priti vsaj enkrat na dve leti (povprečno). Ko prideva domov, si morava vzeti zelo dolg dopust, ker je daleč in se ne splača priti za manj kot mesec dni. Vmes pa greva še tukaj okrog po Avstraliji, na Tajsko, Bali ... Nazadnje sva bila v Sloveniji maja letos – za posebno priložnost. Odločila sva se, da se poročiva v Sloveniji, kar je bil eden najlepših dogodkov.

Kako vidite Mežico, ko pridete domov?

Mežico seveda vidim kot svoj rojstni kraj, kjer sem hodila v šolo in kjer še vedno živi veliko ljudi, ki mi veliko pomenijo.

Živi blizu vas še kaj Slovencev/Korošcev? Se srečujete?

Tukaj živi tudi moj brat Marko z družno in se pogosto vidimo. Tudi dva druga Korošca sta tukaj, Marinka Stanisavič in Zoran Gluhovič z družino. Tudi z njimi se večkrat vidimo. A delovni urniniki so tukaj kar dolgi in ne preostane preveč časa, se pa vedno vidimo, ko so kakšni posebni prazniki, kot npr. rojstni dnevi, božič ...

Ali v trgovinah najdete

tudi kakšne izdelke iz Slovenije?

Tukaj, kjer sva zdaj, nimajo najboljših trgovin z uvoženimi stvarmi. Ko greva v Perth, pa vedno nakupiva ogromno. Je prav smešno, ko greva v to trgovino in sva kot mala otroka, ko ju spustijo v trgovino z igračami. Vedno nakupiva polno konzerv – paštete Gavrilovič, marmelade, vložene paprike in kumarice. Da o sladkih stvareh sploh ne govorim. Prav smešno je, ko vidiš polno polico naših izdelkov - kikirjev, smokijev, ledenih kock ..., pa seveda riževo čokolado. Saj vem, da te stvari doma v Sloveniji niti niso več tako popularne, ko pa si tako daleč stran in ko jih ne vidiš leta in leta, je pa prav smešno, kako si navdušen.

Tudi mesarja imajo, kjer lahko dobiš podobne izdelke kot pri nas; vedno dobiva kranjske klobase, pa ogrsko salamo. Neki Hrvati imajo trgovino in ko prideš noter, kuhajo tudi kavo, takšno pravo, domačo, močno kavo in poleg tega imajo še polno peciva, ki ga spečejo ženske: od baklav do breskev, rogljičkov ..., tako da, ko greva v Perth, je to vedno postaja številka ena.

Kaj vedno odnesete s seboj, ko se vračate z obiska v domovini?

Na prvem mestu je vedno bučno olje. To lahko nesem. Večino hrane pa ne smeva nesti. Upam, da bom nekega dne lahko nesla suhe salame in pršut, ker to pa od hrane najbolj pogrešam. Vedno tudi nesem flašo vina – traminca. Naj bi bil bolj za gledat, samo ga prehitro

zmanjka, haha. Ponavadi imam vedno ogromno stvari, ki bi jih rada nesla s seboj v Avstralijo, vendar je na žalost teža prtljage zelo omejena in imam vedno preveč.

Tipična jed, pijača ... Kakšen poseben običaj v novi deželi?

Ne vem, če je kakšna tipična hrana in pijača, da bi bila posebej značilna za Avstralijo. Veliko je priseljencev tukaj, tako da je vsega polno – od mediteranske hrane do azijske. Vsega polno, ogromno te hitre hrane, take za »take away«, kamor nikoli ne zahajava, ker raje sama kuham.

Kar bi bilo bolj tipično avstralsko, je seveda kenguru, oba ga jeva, vendar ne preveč pogosto. Juha iz bučk je tudi kar tradicionalna. Od pijače pa bi rekla, da tukaj veliko pijejo kar vse, veliko piva in tudi vina, imajo zelo dobra vina.

Poslušate slovensko glasbo? Katero?

Večkrat poslušam slovensko in hrvaško glasbo. Večinoma poslušava Koroški radio preko interneta, da sva malo na tekočem, kaj se dogaja. Včasih zvečer tudi skočim na 24ur na internet za par tračev.

Tako, toliko nam je povedala Maja. Vas zanima, kam smo namenjeni naslednjič? Morda v Azijo, Afriko? Morda pa bomo ostali kar lepo v Evropi.

I. P.

narodni dom
mežica

A. Čop

KAKO SE KUHA PRAVLJICA O RDEČI KAPICI?

20. oktober 2011

ob 17:00

Lutkovno gledališče Velenje

koncert

GAL GJURIN – DUŠA IN TELO

4. november 2011

ob 20:00

napoved novega avtorskega albuma

J. Grauf

DRUGA PODOBA LESA - 2

5. november 2011

ob 18:00

Biografija: Janez Grauf

Po pravljici bratov Grimm – K. Aulitisová

TRNJULČICA

10. november 2011

ob 17:00

Lutkovno gledališče Ljubljana

G. Fon

PES, PIZDA, PEDER

18. november 2011

ob 20:00

Mestno gledališče ljubljansko

G. Fon

PES, PIZDA, PEDER

18. november 2011

ob 20:00

Mestno gledališče ljubljansko

L. Čirović & M. Ipša

STAND UP KOMEDIJA

9. december 2011

ob 20:00

Lucija Čirović in Martina Ipša

koncert

VOX ARSANA - ENERGIJA ZVOKA

12. december 2011

ob 20:00

Vokalni kvartet in izvrstni instrumentalni sestav

B. A. Novak

MALA IN VELIKA LUNA

15. december 2011

ob 17:00

Lutkovno gledališče Ljubljana in Prešernova gledališče Kranj

T. Matevc, B. Kobal

POSLEDNJI TERMINA(L)TOR

16. december 2011

ob 20:00

Gledališče Koper

www.narodnidommezica.si

Uredniški
odbor

župan
Dušan Krebel

odgovorni
urednik
Marjan Sušnik

direktor
Občinske uprave
mag. Igor Fric

člani
uredniškega odbora
Jožef Libnik
Barbara Prevorčič
Jarneja Vertačnik
Lidija Brižnik
Ida Paradiž

Glasiło Občine Mežica izhaja 4 x letno v nakladi 1.550 izvodov in ga prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Vsem, ki ste s prispevki sodelovali, se najlepše zahvaljujemo. Prosimo, da s svojimi prispevki tudi v bodoče sodelujete, ker bo le na ta način naše glasililo pestro in zanimivo.

Prispevki ne bodo honorirani, uredniški odbor pa si pridružuje pravico do njihovega izbora.

Oddaja dokumentov naj bo na digitalnem mediju (tekstovni članki v Microsoft Word-u, fotografije pa priložene ločeno v formatu jpeg ali tiff, in sicer na resoluciji 300 dpi s krajšo stranico najmanj 10 cm). Fotografije, ki ne bodo primerne velikosti (npr. snete iz spleta – 72 dpi / 70 KB) ne bodo objavljene. Fizično oddane fotografije, ki ste jih prispevali, lahko po objavi glasila dvignete na tajništvo občine Mežica.

Svoje prispevke pošljite na naslov:

Občina Mežica
Trg svobode 1,
2392 Mežica
info@mezica.si

izdala
Občina Mežica
www.mezica.si

lektoriranje
Mateja Kunc

fotografije
avtorji člankov

oblikovanje
Jasna Kalčič, atelje jk

tisk
Malex d.o.o.

naklada
1.550 kosov